“HERMES FİNANCE” QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun hazırlanmış Maliyyə Hesabatları və Müstəqil Auditorların Rəyi

31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

“HERMES FİNANCE” QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

Səhifə

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI 1

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ 2-3

31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARI:

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat 4

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat 5

Kapitalda dəyişiklik haqqında hesabat 6

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat 7

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər 8-37

MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNƏ DAİR BƏYANAT
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

Bu bəyannamə, "Hermes Finance" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra "Cəmiyyət") maliyyə hesabatları ilə bağlı Cəmiyyət rəhbərliyinin və müstəqil auditorların göstərilən məsuliyyətlərini fərqləndirmək məqsədi ilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik, 31 dekabr 2020-ci il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini, həmin ildə başa çatmış il üzrə əməliyyat nəticələrini, kapitalda dəyişiklikləri və pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirən maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") uyğun olaraq düzgün qaydada hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıda göstərilənlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsədəuyğun təxminlərin və qərarların qəbul edilməsi;
- Maliyyə hesabatlarının MHBS-ə müvafiq hazırlanması və ya əgər hər hansı bir kənarlaşma varsa onun maliyyə hesabatlarında bəyan edilməsi və izahı;
- Yaxın gələcəkdə Cəmiyyət işini normal şərtlər altında davam etdirdiyi halda, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik, həmçinin aşağıdakı məsələlər üzrə məsuliyyət daşıyır:

- Cəmiyyət daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasının mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Cəmiyyətin aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması; və
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatları 8 may 2021-ci il tarixində cəmiyyətin rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.

Cəmiyyət adından:

Vüqar Məmmədov	Cavid Mansurov
Direktor	Direktor müavini
8 may 2021-ci il	8 may 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası	Bakı, Azərbaycan Respublikası

"HERMES FINANCE" QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ · CLOSED JOINT STOCK COMPANY · HERMES FINANCE

City Point Baku, 9th floor
J. Mammadguluzadeh str., 102A
Baku, AZ1022, Azerbaijan

T: +994 (12) 404 7 666
F: +994 (12) 404 7 667

office@bakertilly.az
www.bakertilly.az

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN RƏYİ

"Hermes Finance" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarı və İdarəetmə Heyətinə:

Rəy

Biz "Hermes Finance" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra "Cəmiyyət") 31 dekabr 2020-ci il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat, həmin tarixdə başa çatmış il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, eləcə də əsas mühasibat prinsiplərinin və digər izahedici qeydlərin xülasəsindən ibarət olan maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını aparmışıq.

Hesab edirik ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Cəmiyyətin 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə göstərilən tarixdə başa çatmış il üçün maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli şəkildə əks etdirir.

Rəy üçün Əsaslar

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun olaraq aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın "Maliyyə Hesabatlarının Auditi üçün Auditorun Məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının "Etika məcəlləsinin" (MBESŞ məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə, eləcə də MBESŞ məcəllesinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Digər məsələ

31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə Cəmiyyətin maliyyə hesabatları, 4 iyun 2020-ci il tarixində həmin maliyyə hesabatlarına dair şərtsiz müsbət rəy bildirmiş kənar auditor tərəfindən yoxlanılmışdır.

Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin və İdarəetmə Səlahiyyətləri Verilmiş Şəxslərin Məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, saxtakarlıq və ya xətalar nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Baker Tilly Audit Azerbaijan CJSC trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İdarəetmə Səlahiyyətləri Verilmiş Şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz təqdim edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, saxtakarlıq və ya xətalar nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin, bu səviyyədə olan əminlikdə əhəmiyyətli təhriflər mövcud olduğu hallarda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət verilmir. Təhriflər saxtakarlıq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə hazırlanmış maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya xətalar nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin yaranması risklərini müəyyən edib qiymətləndirir, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçirir və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutları əldə edirik. Saxtakarlıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski xətalar nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riskindən daha yüksəkdir, çünki, saxtakarlıq sözləşmə, dələduzluq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər;
- Cəmiyyətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtilə, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük;
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk;
- Mühasibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutları əsasında Cəmiyyətin fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarırıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olması haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməli və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin, sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər;
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli şəkildə təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz idarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

Baker Tilly Azerbaijan

8 may 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

"HERMES FİNANCE" QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNƏ
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	30,889	129,291
Banklarda yerləşdirilmiş depozitlər	7	4,251,050	-
Maliyyə icarələri üzrə xalis investisiya	8	11,920,022	17,808,302
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	9	52,916	64,133
Təxirə salınmış gəlir vergisi aktivləri	10	45,705	91,920
CƏMİ AKTİVLƏR		**16,300,582**	**18,093,646**
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Borc alınmış vəsaitlər	12, 19	14,317,598	16,696,846
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	13	1,400,583	-
Ödəniləcək vergilər		140,275	183,788
Digər öhdəliklər	14	25,108	182,409
Cəmi öhdəliklər		**15,883,564**	**17,063,043**
KAPİTAL:			
Nizamnamə kapitalı	11	520,200	510,000
Yığılmış (zərər)/bölüşdürülməmiş mənfəət		(103,182)	520,603
Cəmi kapital		**417,018**	**1,030,603**
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		**16,300,582**	**18,093,646**

Cəmiyyət adından:

Vüqar Məmmədov
Direktor

8 may 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Cavid Mansurov
Direktor müavini

8 may 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-37-ci səhifələrdə təqdim edilmiş qeydlər maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

"HERMES FİNANCE" QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ
(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə
İcarə əməliyyatları üzrə faiz gəliri		3,526,902	2,143,207
Banklarda yerləşdirilmiş depozitlər üzrə faiz gəliri		1,050	-
Effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə hesablanmış faiz gəliri		**3,527,952**	**2,143,207**
Borc alınmış vəsaitlər üzrə faiz xərci		(1,527,884)	(906,129)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları üzrə faiz xərci		(77,000)	-
Effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə hesablanmış faiz xərci		**(1,604,884)**	**(906,129)**
Ehtimal olunan kredit zərərlərindən əvvəl xalis faiz gəliri		**1,923,068**	**1,237,078**
Ehtimal olunan kredit zərərlərinin azalması/(artması)		157,279	(262,228)
Xalis faiz gəliri		**2,080,347**	**974,850**
Haqq və komissiya gəliri		-	1,203
Haqq və komissiya xərci		(6,515)	(30,888)
Xarici valyuta zərəri, xalis		(2,390)	(99)
İşçi heyəti ilə bağlı xərclər	15, 19	(209,509)	(121,721)
Ümumi və inzibati xərclər	16	(121,963)	(98,939)
Gəlir vergisindən əvvəl mənfəət		**1,739,970**	**724,406**
Gəlir vergisi xərci	10	(353,755)	(144,881)
İl üzrə xalis mənfəət		**1,386,215**	**579,525**
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		**1,386,215**	**579,525**

Cəmiyyət adından:

HERMES FINANCE

Vüqar Məmmədov
Direktor

8 may 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Cavid Mansurov
Direktor müavini

8 may 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-37-ci səhifələrdə təqdim edilmiş qeydlər maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

"HERMES FİNANCE" QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Nizamnamə kapitalı	Yığılmış (zərər)/bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
1 yanvar 2019-cu il	**510,000**	**139,678**	**649,678**
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	579,525	579,525
Elan edilmiş dividendlər	-	(198,600)	(198,600)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə qalıq	**510,000**	**520,603**	**1,030,603**
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	1,386,215	1,386,215
Adi səhmlərin buraxılması	10,200	-	10,200
Elan edilmiş dividendlər	-	(2,010,000)	(2,010,000)
31 dekabr 2020-ci il	**520,200**	**(103,182)**	**417,018**

Cəmiyyət adından:

Vüqar Məmmədov
Direktor

8 may 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Cavid Mansurov
Direktor müavini

8 may 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-37-ci səhifələrdə təqdim edilmiş qeydlər maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

"HERMES FİNANCE" QAPALI SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2020-Cİ İL TARİXİNDƏ BAŞA ÇATMIŞ İL ÜZRƏ

(Əksi qeyd edilmədiyi halda, min Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ:			
Gəlir vergisindən əvvəl mənfəət		1,739,970	724,406
Nağdsız vəsaitlər üzrə düzəlişlər:			
Əmlak, tikili və avadanlıqların amortizasiyası	9	11,846	6,284
Xarici valyuta zərəri, xalis		2,390	99
Faiz hesablaşmalarında dəyişiklik, xalis		(87,686)	18,844
Ehtimal olunan kredit zərərlərinin (azalması)/artması		(157,279)	262,228
Əməliyyat aktivləri və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitləri		**1,509,241**	**1,011,861**
Əməliyyat aktivləri və öhdəliklərində dəyişiklik:			
İcarələrdə xalis investisiya üzrə dəyişiklik		6,083,859	(10,907,160)
Digər öhdəliklərdə dəyişiklik		(157,301)	181,010
Vergitutmadan əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə nağd pul vəsaitlərinin daxilolması/(istifadəsi)		**5,926,558**	**(10,726,150)**
Ödənilmiş gəlir vergisi		(351,053)	(48,517)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə xalis pul vəsaitlərinin daxil olması/(istifadəsi)		**7,084,746**	**(9,762,806)**
İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ:			
Əmak, tikili və avadanlıqların satınalınması	9	(629)	(58,526)
Banklarda yerləşdirilmiş depozitlərin dəyişməsi, xalis		(4,250,000)	-
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə xalis pul vəsaitlərinin yönəlməsi		**(4,250,629)**	**(58,526)**
MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNDƏN DAXİL OLAN PUL VƏSAİTLƏRİ:			
Borc alınmış vəsaitlər üzrə daxilolmalar	12	26,826,298	12,394,000
Borc alınmış vəsaitlərin ödənilməsi	12	(29,156,627)	(2,244,478)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları üzrə daxilolmalar	13	1,400,000	-
Adi səhmlərin buraxılması üzrə daxilolmalar	11	10,200	-
Adi səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər	11	(2,010,000)	(198,600)
Maliyyə fəaliyyəti üzrə xalis pul vəsaitlərinin (yönəlməsi)/daxil olması		**(2,930,129)**	**9,950,922**
Valyuta məzənnələrinin dəyişməsinin xarici valyutada saxlanılan pul vəsaitlərinin qalıqlarına təsiri		(2,390)	(99)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə xalis (azalma)/artım		(96,012)	129,290
İlin əvvəlində pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	129,291	100
İlin sonunda pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	**30,889**	**129,291**

31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il ərzində Cəmiyyət tərəfindən ödənilmiş və alınmış faizlər müvafiq olaraq 3,488,602 AZN və 1,653,220 AZN təşkil etmişdir (2019-cu il: 2,125,985 AZN və 870,063 AZN).

Cəmiyyət adından:

Vüqar Məmmədov
Direktor

8 may 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Cavid Mansurov
Direktor müavini

8 may 2021-ci il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

8-37-ci səhifələrdə təqdim edilmiş qeydlər maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsini təşkil edir.

1. CƏMİYYƏT HAQQINDA MƏLUMAT

Cəmiyyət, 14 may 2018-ci il tarixində qeydiyyatdan keçmişdir (VÖEN: 1504045781).

Cəmiyyətin təsisçisi Cəfərov Rəvan Əsəd oğlu olmuşdur (şəxsiyyət vəsiqəsi AZE № 13423958, 9 iyul 2013-cü il, ASAN tərəfindən verilmişdir).

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərində Cəmiyyətin mülkiyyəti aşağıdakı kimi olmuşdur:

Səhmdarlar	**31 dekabr 2020-ci il, %**	**31 dekabr 2019-cu il, %**
Sadiq Səbinə Namiq qızı	50	-
Cəfərov Rəvan Əsəd oğlu	49	50
Mihrəliyeva-Rzayeva Nuranə Ramiz qızı	1	-
Hüseynzadə Hüseyn Natiq oğlu	-	50
Cəmi	**100**	**100**

Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti. Cəmiyyətin hüquqi ünvanı: AZ1110, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, 577-ci məhəllə, Əbdürrəhim Haqverdiyev küçəsi, 5B. Nizamnaməyə əsasən, Cəmiyyət yalnız müvafiq icazə (lisenziya) aldıqdan sonra Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə qadağan olunmayan bütün növ fəaliyyət növləri, o cümlədən xüsusi icazə tələb olunan fəaliyyət növləri ilə məşğul ola bilər.

Cəmiyyət müxtəlif lizinq fəaliyyət növləri ilə məşğul olur: daşınmaz əmlakın uzunmüddətli icarəsi, avtomobil lizinqi və s.

Cəmiyyətin fəaliyyət mühiti

Cəmiyyət fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir. 2020-ci ilin birinci yarısı ərzində əməliyyat və iqtisadi mühitdə Cəmiyyətin iş fəaliyyətinə təsir göstərən bir sıra əhəmiyyətli dəyişikliklər baş vermişdir.

2020-ci ilin mart ayında yeni tip koronavirus Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) tərəfindən pandemiya olaraq elan edilmişdir. Bir çox ölkələrdə səyahətlərə və fərdi şəxslərin hərəkətinə məhdudiyyətlər qoyulmuş, ikinci dərəcəli iş yerlərinin bağlanması üzrə əhəmiyyətli məhdudiyyətlər tətbiq edilmiş və ya pandemiya nəticəsində bir sıra iş yerləri bağlanmışdır. Bu, Azərbaycan Respublikası ilə ticarət əlaqələri olan, iqtisadi cəhətdən güclü ölkələrin hamısında olmasa da, bir çoxunda ÜDM-də əhəmiyyətli dərəcədə azalmalara səbəb olmuşdur. 2020-ci ilin birinci yarısında yayılan koronavirus pandemiyası (COVID-19) qlobal iqtisadiyyata mənfi təsir göstərmişdir. 2020-ci ilin iyun ayından başlayaraq, Azərbaycan Respublikası da daxil olmaqla, bir çox ölkələrdə pandemiya əlamətlərində yaxşılaşma müşayiət olunmuş və sonradan müəyyən məhdudiyyətlər ləğv edilmişdir.

Nəticədə qlobal maliyyə və əmtəə bazarlarında bərpa müşahidə olunmuşdur. Lakin, sonradan Azərbaycan Respublikasında qeydə alınmış yoluxma sayı xeyli artmış və hökumət tərəfindən 2020-ci il dekabr ayının ortalarından etibarən yeni məhdudiyyətlər tətbiq edilmişdir.

Ölkədə COVID-19 ilə mübarizə üçün görülən məhdudlaşdırıcı tədbirlər iqtisadi aktivliyin və məcmu xərc səviyyəsinin əhəmiyyətli dərəcədə azalmasına səbəb olmuşdur. İqtisadiyyatın otel, nəqliyyat, səyahət, əyləncə və beynəlxalq ticarətdə görülən bir çox digər seqmentləri də bu tədbirlərdən ağır zərbə almışdır.

Pandemiya mühitində neft istehlakında nəzərə çarpacaq dərəcədə azalma olduğu üçün neft qiymətləri əhəmiyyətli dərəcədə azalmış, lakin, 2020-ci ilin ikinci rübündə sabit artım müşahidə olunmuşdur. Hökumət pandemiyanın səbəb olduğu iqtisadi yavaşlamanı kompensasiya etmək üçün il ərzində subsidiyalaşdırılmış borc alətləri, işsiz şəxslərə ödənişlər və sahibkarlara digər subsidiyalar şəklində dəstək paketləri təqdim etmişdir.

Cəmiyyət fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir. Azərbaycan hökuməti iqtisadi islahatları və ölkənin hüquqi, vergi və qanunvericilik çərçivəsində inkişafını davam etdirir. Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək davamlı inkişafı, əsasən bu islahatlardan və sektordakı tərəqqidən, eləcə də Hökumət tərəfindən iqtisadi, maliyyə və pul siyasəti üzrə həyata keçirilmiş tədbirlərdən və Azərbaycan manatı ilə xam neftin sabit qiymətlərindən asılıdır. Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatının xüsusilə neft və qaz qiymətlərinə qarşı həssas olmasına baxmayaraq, son illərdə Azərbaycan Respublikası hökuməti daha balanslı iqtisadiyyata keçidi sürətləndirmək və neft-qaz sektorundan asılılığı azaltmaq üçün böyük iqtisadi və sosial islahatlara başlamışdır. Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatlarına görə, 2020-ci il ərzində Azərbaycanda ÜDM 42.6 milyard ABŞ dolları olmuşdur. Uzunmüddətli perspektivdə, ekonometrik modellərimizə görə, 2021-ci ildə Azərbaycan ÜDM-nin 50 milyard ABŞ dolları və 2022-ci ildə 51 milyard ABŞ dolları səviyyəsində olacağı proqnozlaşdırılır.

Cəmiyyətin rəhbərliyi makroiqtisadi mühitdəki dəyişiklikləri izləyir və yaxın gələcəkdə Cəmiyyətin fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını dəstəkləmək üçün zəruri hesab etdiyi tədbirləri görür.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi inkişafı əsasən hökumətin vergi, hüquq, tənzimləyici və siyasi islahatlarla birlikdə həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və pul tədbirlərinin səmərəliliyindən asılıdır. Rəhbərlik Cəmiyyətin fəaliyyətinə təsir göstərəcək iqtisadi mühitdəki bütün islahatları və nəticədə onların maliyyə vəziyyətinə necə təsir göstərə biləcəyini proqnozlaşdırmaq iqtidarında deyil. Rəhbərlik hazırda müxtəlif neft qiymətləri üzrə həssaslıq təhlili həyata keçirir və biznesin davamlılığını təmin etmək üçün müvafiq tədbirlər planı hazırlayır.

Hökumət Azərbaycan manatının sabitliyi ilə əlaqədar olaraq pul siyasətini davam etdirmiş və Azərbaycan manatını sabitləşdirən xarici valyuta ehtiyatlarını ayırmışdır. Bu siyasət 2020-ci ildə makroiqtisadi sabitliyin qorunması məqsədi ilə davam etmişdir. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı il ərzində yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsini bir neçə dəfə dəyişdirmiş və bu dərəcə sabit azalmaqla 7.25% - 6.25% arasında dəyişmişdir.

Cəmiyyətin rəhbərliyi makroiqtisadi mühitdəki dəyişiklikləri izləyir və yaxın gələcəkdə Cəmiyyətin fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını dəstəkləmək üçün zəruri hesab etdiyi tədbirləri görür.

Beynəlxalq kredit reytinq agentlikləri mütəmadi olaraq Azərbaycan Respublikasının kredit reytinqini qiymətləndirirlər. Fitch və S&P Azərbaycan Respublikasının reytinqini “BB+” olaraq qiymətləndirmişdir. Moody’s Investors Service, ölkə üçün “Ba2” kredit reytinqini təyin etmişdir.

2020-ci ilin sentyabrında Qarabağ bölgəsində (cənub qərbdə yerləşən və beynəlxalq səviyyədə Azərbaycan Respublikasının bir hissəsi kimi tanınan ərazi) həll olunmamış münaqişənin yenidən alovlanması, Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan silahlı qüvvələri arasında işğal olunmuş ərazilərdə toqquşmalarla nəticələnmişdir. Buna cavab olaraq hər iki ölkə komendant saatı tətbiq etmiş və hərbi səfərbərlik elan etmişdir. Hərbi əməliyyatların əsasən Azərbaycan Respublikasının qərb bölgəsində aparılmasına baxmayaraq, Azərbaycan Respublikasının bütün ərazilərini əhatə edən komendant saatı, paytaxt Bakı da daxil olmaqla, digər regionlardakı iş yerlərinə də müəyyən qədər öz təsirini göstərmişdir. Qarabağ münaqişəsi zonasında atəşkəsə və döyüşlərin dayandırılmasına 10 noyabr 2020-ci il tarixində tam olaraq nail olunmuşdur. Dövlətin azad edilmiş bölgələrdə iştirakının makroiqtisadi təsirlərinin səviyyəsini hesabat tarixinə tam olaraq müəyyən etmək mümkün deyil.

Yuxarıda qeyd edilən hadisələr və mövcud vəziyyət, şirkətlərin əvvəllər üzləşmədiyi risk səviyyəsi və qeyri-müəyyənlik yaratmışdır.Yuxarıda göstərilən hadisələr 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il və sonrakı dövrdə Cəmiyyətin maliyyə nəticələrinə ciddi təsir göstərmişdir.

2. MALİYYƏ HESABATLARININ TƏRTİB EDİLMƏSİNİN ƏSASLARI

Hesabatların uyğunluğunun bəyanı

Cəmiyyətin 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Standartları Şurası tərəfindən dərc edilmiş Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartları (“MHBS”) və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına Şərhlər Komitəsi (“MHBSŞK”) tərəfindən dərc edilmiş şərhlər əsasında hazırlanmışdır.

Fasiləsizlik prinsipi

Bu maliyyə hesabatları Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipi əsasında yaxın gələcəkdə işini normal şərtlər altında davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

Rəhbərlik hesab edir ki, Cəmiyyət yaxın gələcəkdə fəaliyyətini davam etdirəcək və Cəmiyyətin likvidasiyasına nə istək, nə də ehtiyac olacaq, eləcə də fəaliyyəti dayandırmaq və ya Azərbaycan Respublikasının qanunları və ya normativ aktları əsasında kreditorlardan qorunmaq üçün müdafiə axtarmaq üzrə nə niyyət, nə də zərurət mövcuddur. Buna görə, aktivlər və öhdəliklər adi fəaliyyətin gedişində Cəmiyyətin aktivləri reallaşdırmaq və öhdəlikləri yerinə yetirmək qabiliyyətinə malik olması fərziyyəsi ilə hesabatlarda əks etdirilmişdir. Bəzi maliyyə hesabatları standartları rəhbərlik tərəfindən Cəmiyyətin fasiləsizlik prinsipinə dair dəyərləndirmənin aparılması üzrə konkret tələbləri və nəzərə alınmalı olan müəyyən məsələləri və fasiləsizlik prinsipi ilə əlaqədar bir sıra açıqlamaların hesabatlara daxil edilməsini əhatə edir.

Fasiləsizlik prinsipi təxminlərinin rəhbərlik tərəfindən dəyərləndirilməsi zamanı naməlum olan gələcək hadisələr və ya şərtlər üzrə müəyyən təxminlərin edilməsi vacibdir.

Xarici valyuta əməliyyatları

Xarici valyutalarda əməliyyatlar onların həyata keçirildiyi tarixlərdə qüvvədə olan məzənnələrlə Cəmiyyətin əməliyyat valyutasına çevrilir.

Hesabat tarixinə xarici valyutalarda əks olunmuş maliyyə aktivləri və öhdəlikləri həmin tarixdə olan məzənnə ilə yenidən əməliyyat valyutasına çevrilir. Maliyyə maddələri üzrə xarici valyuta gəliri və ya itkisi, dövr ərzində effektiv faiz və ödənişlər nəzərə alınmaqla, dövrün əvvəlində əməliyyat valyutasının amortizasiya edilmiş dəyərlə hesabat dövrünün sonunda məzənnəyə uyğun çevrilmiş xarici valyutada amortizasiya edilmiş dəyər arasında olan fərqdir.

Cəmiyyət bu maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərində aşağıdakı rəsmi məzənnələrdən istifadə etmişdir:

	31 dekabr 2020-ci il	**31 dekabr 2019-cu il**
ABŞ dolları/AZN	1.7000	1.7000
Avro/AZN	2.0890	1.9035

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, son ödəmə tarixi 90 gündən az və ya ona bərabər, eləcə də müqavilə üzrə istifadəsinə məhdudiyyət olmayan nağd şəkildə olan pul vəsaitlərindən və banklarda yerləşən cari hesablardan ibarətdir.

Banklarda yerləşdirilmiş depozitlər

Banklarda yerləşdirilmiş depozitlər, Cəmiyyət sabit və ya müəyyən edilmiş tarixlərədək, alqı-satqı məqsədi olmadan, banklara avans ödənişlərin etdiyi zaman, kotirovkası olmayan qeyri-törəmə alınacaq vəsaitlərin nəticəsi olaraq, uçota alınır. Banklarda yerləşdirilmiş depozitlər amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə aparılır.

Maliyyə icarələri üzrə xalis investisiya

Əgər Cəmiyyət, icarə müqaviləsinin şərtləri əsasında icarəçi olaraq fəaliyyət göstərirsə, sahibkarlıqla əlaqəli bütün risk və imkanları icarəçiyə ötürürsə, icarəyə verilən aktivlər maliyyə icarəsinə investisiya olaraq təqdim olunur və gələcək icarə ödənişlərinin hazırkı dəyəri ilə uçota alınır. Maliyyə icarəsinə qoyulan investisiyalar başlanğıcda (icarə müddəti başladıqda) müəyyən edilmiş bir endirim dərəcəsi (icarə müqaviləsinin erkən tarixi və icarənin əsas şərtlərinə tərəflərin öhdəlik götürdükləri tarix) istifadə edilərək uçota alınır.

Ümumi debitor borcu ilə cari dəyər arasındakı fərq qazanılmamış maliyyə gəlirlərini əks etdirir. Bu gəlir icarə müddəti ərzində sabit dövri gəlirlilik dərəcəsini əks etdirən xalis investisiya metodundan istifadə edərək (vergidən əvvəl) uçota alınır. Artan məsrəflər birbaşa icarə müqaviləsi və razılaşdırılması ilə əlaqələndirilir, maliyyə icarəsi borcunun ilkin ölçülməsinə daxil edilir və icarə müddəti ərzində tanınan gəlir məbləğini azaldır. İcarədən maliyyə gəliri mənfəət və zərər daxilində faiz gəliri daxilində uçota alınır.

Faiz gəlirlərinin tanınması

Maliyyə icarəsindən əldə olunan faiz gəliri, effektiv faiz metodu istifadə edərək hesablama qaydasında uçota alınır. Effektiv faiz metodu, maliyyə aktivinin və ya maliyyə öhdəliyinin (və ya maliyyə aktivləri və ya öhdəliklər qrupunun) amortizasiya olunmuş dəyərinin hesablanması və maliyyə icarəsi faiz faizlərinin müvafiq dövr ərzində bölüşdürülməsi metodudur.

9 saylı MHBS Maliyyə Alətləri

(a) Təsnifat və ölçülmə

9 saylı MHBS-ə uyğun olaraq, "yalnız əsas məbləğin və faizlərin ödənişi" (YƏMFÖ) meyarına cavab verməyən bütün borc maliyyə aktivləri ilkin tanımada, mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərdə (MZVƏD) təsnif olunur. 9 saylı MHBS-ə əsasən “klassik kredit sazişi” meyarlarına cavab verməyən bütün borc alətləri, məsələn hazır dəyişiklik parametrlərinə malik alətlər və ya “reqres hüququ olmayan kredit” mənfəət və ya zərər ilə ədalətli dəyərlə ölçülür. YƏMFÖ meyarlarına cavab verən borc maliyyə aktivləri üçün, ilkin tanınma zamanı təsnifləşdirmə, aşağıdakı alətlərin idarə olunduğu biznes modelinə əsasən, müəyyən edilir:

- “Toplamaq məqsədilə saxlanılan” prinsipi ilə idarə olunan alətlər amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülür (AOD);
- “Toplamaq və satış üçün saxlanılan” prinsipi ilə idarə olunan alətlər, digər məcmu gəlir vasitəsilə ədalətli dəyərdə ölçülür (DMGƏD);
- Ticarət olunan maliyyə aktivləri də daxil olmaqla digər prinsiplər üzrə idarə olunan alətlər isə, mənfəət və ya zərər ilə ədalətli dəyərdə (MZVƏD) ölçülür.

Kapital maliyyə aktivləri, alətin DMGƏD kimi təsnif edilməsi üçün geri qaytarılmayan seçim edilmədiyi təqdirdə, ilkin olaraq MVZƏD kimi təsnifləşdirilməlidir. DMGƏD kimi təsnif edilən kapitala edilən investisiyalar üçün dividend gəliri istisna olmaqla, reallaşmış və reallaşmamış mənfəət və zərərlər daha sonra digər mənfəət və ya zərərə yenidən təsnifləşdirilmədən tanınırlar.

Maliyyə aktivi – yenidən təsnifləşdirmələr. Maliyyə alətləri yalnız biznes modelinin həmin aktivlərin idarə olunmasında dəyişikliyin baş verdiyi zaman yenidən təsnif edilir. Yenidən təsnifat prospektiv təsirə malikdir və dəyişikliyi qəbul etdikdən sonra, ilk hesabat tarixi üzrə tətbiq edilir. Bu cür dəyişikliklər çox nadir hallarda baş verir və dövr ərzində belə bir dəyişiklik baş verməmişdir.

(b) Dəyərsizləşmə

9 saylı MHBS-nin qəbulu Cəmiyyətin uçot sistemi üçün kredit dəyərsizləşməsi üzrə proqressiv ehtimal olunan kredit zərərini (EOKZ) tətbiq etmişdir. Cəmiyyət bütün icarələr və MVZƏD, eləcə də borcların verilməsinə görə öhdəliklər və maliyyə təminatı müqavilələri (birlikdə bu bölmədə “maliyyə alətləri” olaraq təqdim edilmişdir) ilə ölçülməyən digər borc maliyyə aktivlərini, kredit ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyatı uçota almışdır. Kapital alətləri 9 saylı MHBS-ə uyğun olaraq dəyərsizləşmə itkilərinə məruz qalmamışdır.

EOKZ üzrə ehtiyat, 12 ay müddətindən (12 aylıq EOKZ) artıq meydana gələ biləcək kredit zərərlərinə əsaslanır, o halda ki yarandığı dövrdən sonra, kredit riskində əhəmiyyətli artım olmasın və ehtiyat aktivin qalıq resursuna əsaslanaraq hesablansın (ömürlük ehtimal olunan kredit zərəri və ya ÖEOKZ). 12 aylıq EOKZ, hesabat tarixindən sonrakı 12 ay ərzində mümkün olan maliyyə alətindəki defolt hadisələri nəticəsində baş verən ehtimal olunan kredit zərərlərini təmsil edən ÖEOKZ-ın bir hissəsidir. Həm ÖEOKZ, həm də 12 aylıq EOKZ əsas alət bazarı əsasında və ya maliyyə alətlərinin əsasını təşkil edən portfelin xüsusiyyətinə əsasən fərdi qaydada və ya kollektiv olaraq hesablanır.

Cəmiyyət hər hesabat dövrünün sonunda, maliyyə alətinin və ya ümumi portfel üzrə dəyişikliyi nəzərə alaraq ilkin tanımadan sonra maliyyə alətinin kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımla bağlı, qiymətləndirmənin həyata keçirilməsi üçün xüsusi qaydalar müəyyən etmişdir. Yuxarıda göstərilmiş proses əsasında, Cəmiyyət icarələrini aşağıdakı 1-ci Mərhələ, 2-ci Mərhələ, 3-cü Mərhələ və SƏKD olaraq qruplaşdırmışdır:

1-ci Mərhələ: İcarələrin ilkin tanıması zamanı, Cəmiyyət ehtiyatı 12 aylıq EOKZ əsasında tanıyır. 1-ci Mərhələ eyni zamanda, kredit riskinin azaldığı və icarələrin 2-ci Mərhələdən bu qrupa yenidən təsnifləşdirildiyi halları da özündə birləşdirir.

2-ci Mərhələ: İcarə verildiyi tarixdən, kredit riskində əhəmiyyətli artım baş verdikdə, Cəmiyyət ÖEOKZ üzrə ehtiyatı uçota alır. 2-ci Mərhələ eyni zamanda, kredit riskinin azaldığı və icarələrin 3-cü Mərhələdən bu qrupa yenidən təsnifləşdirildiyi halları da özündə birləşdirir.

3-cü Mərhələ: Kredit dəyərsizləşməsinə uğramış icarələr. Cəmiyyət ÖEOKZ üzrə ehtiyatı uçota alır.

Cəmiyyətin qalıq məbləğinin tam şəkildə və ya bir hissəsinin bərpasına dair heç bir əsaslı ehtimalı olmayan maliyyə aktivləri üçün, aktivlərin ümumi qalıq dəyəri azaldılır. Bu maliyyə aktivlərinin (qismən) tanınmasının dayandırılması hesab olunur.

EOKZ-in hesablanması mexanizmi göstərilmişdir və əsas elementləri aşağıdakılardan ibarətdir:

DE – Defolt Ehtimalı müəyyən olunmuş müddət üzrə defoltun güman edilməsidir. Əgər vəsaitlər hələ də portfeldə mövcuddursa və onların tanınması dayandırılmayıbsa, bu zaman defolt yalnız qiymətləndirilmiş müddətin müəyyən vaxtında baş verə bilər.

DVRMQ – Defolt Vəziyyətində Riskə Məruz Qalma hesabat tarixindən sonra, müqavilə və ya başqa yolla ödəniləcək əsas məbləğin və faizin ödənişi də daxil olmaqla, risklər üzrə ehtimal olunan dəyişikliklərin, qoyulmuş vəsaitlər üzrə ehtimal olunan durğunluq və gecikmiş ödənişlər üzrə yığılmış faizlərin nəzərə alındığı, gələcək defolt tarixinə olan risk ehtimalıdır.

DNZ – Defolt Nəticəsində Zərər, verilmiş müddətdə defolt vəziyyətində yarana biləcək zərər ehtimalıdır. DNZ müqaviləyə uyğun pul axınları ilə kreditorun ehtimal etdiyi alınacaq məbləğ arasındakı fərqə əsaslanır və adətən DVRMQ ilə faiz nisbətində göstərilir.

EOKZ modellərində Cəmiyyət kredit riskinin komponentlərinin (DE, DNZ və DVRMQ) qiymətləndirmələrinə inteqrasiya edilmiş iqtisadi giriş kimi genişmiqyaslı və perspektiv məlumatlara əsaslanır. Dəyərsizləşmə zərərləri və azadolmalar maliyyə aktivinin ümumi qalıq dəyərinin tənzimlənməsi kimi uçota alınan modifikasiya üzrə zərər və ya mənfəətdən ayrı olaraq uçota alınır və açıqlanır.

Pərakəndə portfellər üçün Cəmiyyət, ilkin tanımadan sonra kredit reytinqinin bir bal aşağı düşməsi ilə kredit riskində əhəmiyyətli artıma səbəb olduğunu hesab edir. Portfelin kollektiv qiymətləndirilməsinin aparıldığı seqmentlər üçün, Cəmiyyət aktiv üzrə kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artımını həyata keçirmək məqsədilə, xarici valyutada icarələrin tanınması zamanı müştərinin/vəsaitin nəzarət siyahısına köçürülməsi və ya uçotun saxlanılması kimi keyfiyyətə əsaslanan üsul tətbiq edir. Kredit reytinqi və digər meyarların dəyişməsinə baxmayaraq, müqavilə ödənişləri 30 gündən çox gecikdirildiyi təqdirdə, kredit riski ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artmış hesab olunur.

Cəmiyyət maliyyə aktivini, eləcə də EOKZ hesabanması üzrə 3-cü Mərhələni (kredit üzrə dəyərsizləşmə) borcalanın müqavilə üzrə 90 gündən artıq gecikmiş ödənişi olduğu və reytinqin bir xal qrupundan daha çox aşağı düşdüyü bütün hallarda, digər keyfiyyət meyarları ilə yanaşı defolt vəziyyəti hesab edir. Cəmiyyət xəzinədarlıq və banklararası qalıqları defolt vəziyyətində nəzərə alır və bir günlük tələblər üzrə ödənişləri fərdi müqavilələrdə göstərildiyi kimi ödənilmədiyi hallarda dərhal tədbirlər həyata keçirir. Cəmiyyət həmçinin müştərinin defolt vəziyyətində olub-olmaması keyfiyyətinin qiymətləndirilməsinin bir hissəsi kimi, ödəmə qabiliyyətini göstərə biləcək bir sıra halları nəzərdən keçirir.

Gəlir* və *xərclərin uçotu

Faiz gəliri və xərcləri amortizasiya olunmuş dəyərdə və ya DMGVƏD ilə əlavə etmə əsasında, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə, borc alətləri üzrə uçota alınır. Bu metoda əsasən, faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, sövdələşmə xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zəmanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılaşdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar alınmış və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir. Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Cəmiyyət tərəfindən alınmış komissiya haqları, Cəmiyyətin xüsusi kredit müqaviləsini imzalayacağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırmadıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir. Cəmiyyət kredit verilməsi üzrə öhdəlikləri MZVƏD ilə ölçülən maliyyə öhdəlikləri kimi təsnif etmir.

Kredit dəyərsizləşməsi ilə əldə edilmiş və ya satın alınmış maliyyə aktivləri üçün effektiv faiz dərəcəsi ehtimal edilən pul vəsaitlərinin hərəkəti (ilkin ehtimal olunan kredit zərərləri də daxil olmaqla) ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərə (adətən alış qiyməti ilə) diskont edilmiş dərəcəsidir. Nəticədə, effektiv faiz dərəcəsi kredit uçotu ilə tənzimlənir.

Faiz gəlirləri, maliyyə aktivlərinin ümumi qalıq dəyərinə effektiv faiz dərəcəsini tətbiq etməklə hesablanır:

i) kredit dəyərsizləşməsinə uğramış (3-cü mərhələ) maliyyə aktivləri üzrə faiz dərəcəsi onların effektiv faiz dərəcəsini AD-a tətbiq etməklə hesablanır; və

ii) əldə edildikdə və ya satın aldıqda kredit zərərinə məruz qalmış maliyyə aktivləri, AD-a tətbiq edilən kreditə müvafiq olaraq düzəliş edilmiş effektiv faiz dərəcəsi tətbiq olunmaqla.

Qazanılmamış gəlir icarə müddəti ərzində mənfəətdə tanınır. İcarədar, icarə müddəti ərzində sabit gəlir dərəcəsi yaradan qazanılmamış gəlirin məbləğini tanımaq üçün faiz metodundan istifadə edir.

Digər gəlir və xərc maddələri

Bütün digər komissiya gəlirləri və sair gəlirlər adətən tamamlanma dərəcəsindən asılı olaraq hesablama metodu ilə qeydə alınır. Tamamlanma dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin ümumi göstərilməli olan xidmətlərə nisbəti kimi müəyyən edilir.

Üçüncü tərəflər üçün əməliyyatlar üzrə danışıqlar və ya danışıqlarda iştirakdan yaranan, məsələn, kreditlərin, səhmlərin və ya digər qiymətli kağızların alınması və ya əsas əməliyyatın icrası üzrə əldə edilmiş müəssisələrin alınması və ya satılması kimi komissiyalar və ödənişlər bu əməliyyatların başa çatması zamanı tanınır.

Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabata daxil edilməsi tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya aktivi realizasiya edərkən müvafiq öhdəliyi də satmaq niyyətinin mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Gəlir və xərclər hər hansı mühasibat uçotu standartı və ya standartının şərhi üzrə icazə və tələb olmadığı halda və şirkətin uçot siyasətində xüsusi olaraq açıqlandıqda, məcmu gəlir hesabatında əvəzləşdirilmir.

Əmlak və avadanlıqlar

Hər hesabat tarixində Cəmiyyət əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərdən düşmə göstəricisinin olub olmadığını qiymətləndirir. Əgər belə göstərici mövcuddursa, Cəmiyyət, satışa xərcləri və istifadə dəyəri çıxılmaqla, bir aktivin ədalətli dəyərindən daha yüksək olaraq təyin olunan bərpa edilə bilən dəyəri qiymətləndirir. Əmlak və avadanlıqların qalıq dəyəri ehtimal edilən bərpa dəyərindən çox olduqda, bərpa edilə bilən dəyərdə uçota alınır və fərq mənfəət və ya zərər hesabatına dəyərsizləşmə zərəri kimi uçota alınır.

Əmlak və avadanlıqların satışından əldə edilən gəlirlər və zərərlər onların balans dəyərinə əsasən müəyyən edilir və mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda mənfəət və ya zərər kimi qeyd edilir.

Təmir və mühafizə xərcləri baş verdikdə bu mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda qeyd edilir.

Köhnəlmə, əmlak, tikili və avadanlıqların qalıq dəyərinə onların faydalı iqtisadi ömrü nəzərə alınmaqla hesablanmış dərəcələrdən istifadə etməklə tətbiq edilir. Faydalı iqtisadi ömür təxminləri, qalıq dəyərləri və köhnəlmə/amortizasiya metodları hər bir hesabat dövrünün sonunda aşağıdakı illik dərəcələr üzrə perspektivli əsasda uçota alınan dəyişikliklərin təsiri ilə nəzərdən keçirilir::

Mebel və qurğular	20%
Kompüter və rabitə avadanlığı	20%
Nəqliyyat vasitələri	25%

Silindikdə, satıldıqda və ya istifadəsinin davam etdirilməsi zamanı gələcəkdə iqtisadi faydanın əldə edilməsi təxmin edilmədikdə əmlak və avadanlıqların tanınmasına xitam verilir. Əmlak və avadanlıqlar kateqoriyasına aid aktivlərin tanınmasına xitam verilməsi nəticəsində yaranan mənfəət və zərərlər satış nəticəsində əldə edilən vəsaitlərlə aktivin qalıq dəyəri arasında olan fərq kimi hesablanır və dərhal mənfəət və zərər hesabında tanınır.

Vergi

Mənfəət vergisi xərcləri ödənilməli olan cari vergi və təxirə salınmış vergi xərclərindən ibarətdir.

Cari vergi

Ödənilməli olan cari vergi, il üzrə vergiyə cəlb olunan mənfəət əsasında hesablanır. Vergiyə cəlb olunan mənfəət digər illərdə vergiyə cəlb olunmuş, yaxud gəlirdən çıxılan və heç vaxt vergiyə cəlb olunmayan, yaxud gəlirdən çıxılmayan gəlir və xərc maddələri ilə əlaqədar məcmu gəlirlər haqqında hesabatda əksini tapmış mənfəətdən fərqlənir. Cəmiyyətin cari vergi ilə bağlı öhdəliyi qanuni qüvvəyə minmiş və ya hesabat dövrünün sonuna tam həcmdə qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi maliyyə hesabatlarında əks olunan aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanmasında istifadə edilən müvafiq vergi bazası arasındakı müvəqqəti fərq əsasında tanınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri, ümumiyyətlə, vergiyə cəlb olunan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır. Təxirə salınmış vergi aktivləri, ümumiyyətlə, gəlirdən çıxılan bütün müvəqqəti fərqlər üçün tanınır, bu şərtlə ki, belə müvəqqəti fərqlərin hesaba alınması üçün gələcəkdə vergiyə cəlb olunacaq mənfəətin əldə olunması ehtimal edilsin.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat dövrünün sonunda təhlil edilir və aktivin bütün və ya müəyyən hissəsinin bərpa olunması üçün yetərli mənfəətin yaranacağı ehtimal edilməyən həddə qədər azaldılır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri hesabat dövrünün sonuna qanuni qüvvəyə minmiş və ya qismən minmiş vergi dərəcələrinə (və vergi qanunlarına) əsaslanmaqla aktivin satıldığı və ya öhdəliyin yerinə yetirildiyi dövrdə tətbiq olunacağı gözlənilən vergi dərəcəsi ilə qiymətləndirilir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərinin qiymətləndirilməsi Cəmiyyətin hesabat dövrünün sonunda aktiv və öhdəliklərin balans dəyərini bərpa etməsindən və ya ödəməsindən asılı olaraq yaranacaq vergi nəticələrini özündə əks etdirir.

İl üzrə cari və təxirə salınmış vergilər

Cari və təxirə salınmış vergi digər məcmu gəlirlər yaxud birbaşa olaraq kapitalda göstərilən maddələrlə bağlı olduğu və nəticə etibarı ilə, müvafiq olaraq digər məcmu gəlirlər və ya birbaşa kapital maddəsi kimi tanındığı hallar istisna edilməklə, mənfəət və ya zərər hesablarında tanınır.

Əməliyyat vergiləri

Azərbaycanda Cəmiyyətin fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq hesablanan bir sıra digər vergilər də vardır. Belə vergilər əməliyyat xərclərinin tərkib hissəsi kimi məcmu gəlirlər haqqında konsolidə edilmiş hesabata daxil edilir.

Borc alınmış vəsaitlər

Borc alınmış vəsaitlər effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərdə uçota alınır.

Nəzərdə tutulan istifadəyə və ya satışa hazır olmaq üçün mütləq vaxt tələb edən aktivin əldə edilməsinə, inşasına və ya istehsalına birbaşa aid olan borc vəsaitləri üzrə xərclər, aktivin maya dəyərinin bir hissəsi kimi kapitallaşdırılır. Bütün digər borc vəsaitləri üzrə xərclər baş verdikləri dövrdə xərclənir.

Borc alınmış vəsaitlər üzrə xərclər, vəsaitlərin borc götürülməsi ilə əlaqədar müəssisənin çəkdiyi faiz və digər xərclərdən ibarətdir.

Buraxılmış borc qiymətli kağızları

İlkin ölçmədən sonra buraxılmış borc qiymətli kağızları sonradan amortizasiya olunmuş maya dəyəri ilə ölçülür. Amortizasiya olunmuş dəyər, buraxılmış vəsaitlər üzrə hər hansı bir diskont və ya mükafat və effektiv faiz dərəcəsinin ayrılmaz hissəsi olan xərclər nəzərə alınmaqla hesablanır. Həm öhdəlik, həm də kapital komponenti olan qarışıq maliyyə aləti buraxılış tarixində ayrılır.

Nizamnamə kapitalı

Nizamnamə kapitalı bütün təsisçilər tərəfindən qoyulmuş kapitalın məbləğidir. Payların ümumi məbləği Cəmiyyətin nizamnamə kapitalında təsisçilər arasında mütənasib bölüşdürülməlidir. Cəmiyyət qanunvericiliyə uyğun olaraq tərəflərin qarşılıqlı razılığı ilə nizamnamə kapitalını artıra və ya azalda bilər.

Dividendlər

Cəmiyyətin dividendləri elan edib ödəmək imkanları Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyində müəyyən edilmiş qaydada tənzimlənir.

Adi səhmlərə aid olan dividendlər elan edildiyi müddətdə bölüşdürülməmiş mənfəətdə əks olunur.

3. YENİ VƏ YA YENİDƏN İŞLƏNMİŞ STANDARTLARIN QƏBULU

Cari ildə Cəmiyyət Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSŞ) və MUBSŞ-un Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış hesabat dövrlərinə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənilmiş standartları və onlara dair şərhləri qəbul etmişdir.

Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSŞ), Banklararası təklif olunan faiz həddi ("IBOR") üzrə aparılan islahatların maliyyə hesabatlılığı üzrə yarana biləcək potensial təsirinə cavab olaraq, **"Baza Faiz Dərəcəsi İslahatı"nı (9 saylı MHBS, 39 saylı BMUS və 7 saylı MHBS-ə edilmiş Düzəlişləri)** dərc etmişdir. İslahatlar hedcinq edilmiş maddənin və ya hedcinq alətinin göstəricilərinə əsaslanan pul axınlarının vaxtı və/və ya məbləği ilə bağlı qeyri-müəyyənliyə səbəb olarsa, hedcinq əlaqəsi təsirə məruz qalır. Bu düzəlişlərin heç bir faiz dərəcəsi hedcinq əlaqəsi olmadığı üçün Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına təsiri yoxdur.

3 saylı MHBS *Müəssisələrin Birləşməsi. "Müəssisə" tərifinə edilən Düzəliş* – Düzəlişlər şirkətlərə əldə edilmiş aktivlərin müəssisə və ya aktivlər qrupu olduğunu müəyyənləşdirməyə kömək edəcək.

Edilmiş düzəliş biznes xidmətlərinin nəticələrinin müştəriləri məhsul və xidmətlər ilə təmin etmək olduğunu vurğulayır. Halbuki əvvəlki anlayışa əsasən, biznes anlayışı dividend şəklində, daha aşağı xərclərə və ya investorlara və digərlərinə iqtisadi mənfəət təmin etmək məqsədi daşıyırdı.

Alınan aktivin müəssisə və ya aktivlər qrupu olduğunu fərqləndirmək vacibdir, çünki, alıcı qudvili yalnız biznes alarkən tanıyır. Dəyişikliklərə əsasən, "biznes"in yeni tərifi müştərilərə məhsul və ya xidmətlərin göstərilməsi, investisiya gəlirinin yaranması (məsələn, dividendlər və faizlər) və ya adi fəaliyyətdən digər gəlirlər yaranmasının ayrılmaz tərkib hissəsidir.

"Əhəmiyyətlilik" anlayışının yeni tərifi – MUBSŞ şirkətlərin əhəmiyyətliliklə bağlı qərarları daha asan verməsi üçün əhəmiyyətlilik prinsipinə düzəlişlər dərc etmişdir. Yeni dəyişikliklər 1 saylı BMUS "*Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı*" və 8 saylı BMUS "*Mühasibat Uçotu Qaydaları, Uçot Ehtimallarındakı Dəyişikliklər və Xətalar*"a şamil edilir.

Dəyişikliklər əhəmiyyətliliyin tərifini və bu günə qədər MHBS-in digər standartlarında göstərilmiş olan əhəmiyyətlilik prinsiplərinin tətbiqi ilə bağlı təlimatları da hesabat hazırlayanlar üçün aydınlaşdırır. Yeni tərifə əsasən, məlumat o zaman əhəmiyyətli sayılır ki, onun gizlədilməsi, təhrif edilməsi və ya dəyişdirilməsinin maliyyə hesabatlarını ümumi məqsədlər üçün istifadə edən əsas tərəflərin qərarlarına təsir etməsi ehtimal edilir və bu məlumat hesabat hazırlayan konkret müəssisə üzrə maliyyə məlumatı xarakterinə malikdir.

15 may 2020-ci ildə BMUSŞ tərəfindən **"COVID-19 ilə əlaqəli İcarə Güzəştləri (16 saylı MHBS-ə edilmiş Düzəliş)"nə** icarəçilərin COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştinin icarə modifikasiyası olub-olmadığının qiymətləndirilməsinə dair güzəşt ilə təmin edilməsi düzəlişi edilmişdir.

COVID-19 ilə əlaqəli İcarə Güzəştləri üzrə dəyişikliklər (16 saylı MHBS-ə edilmiş düzəliş) 16 saylı MHBS-ə aşağıdakı düzəlişləri etmişdir:

- icarəçilərin COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştinin icarə modifikasiyası olub-olmadığının qiymətləndirilməsinə dair güzəşt ilə təmin edilməsi;
- güzəşt tətbiq edən icarəçilərdən, icarə modifikasiyası olmadığı kimi, COVID-19 ilə əlaqəli icarə güzəştlərini hesaba vermələrini tələb etmək;
- güzəşt tətbiq edən icarəçilərdən bu faktı açıqlamalarını tələb etmək; və
- icarəçilərdən 8 saylı BMUS-a uyğun olaraq güzəşt tədbirlərini retrospektiv şəkildə tətbiq etmələrini tələb etmək, lakin, əvvəlki dövr rəqəmlərini yenidən təkrar etmələrini tələb etməmək.

Dəyişikliklər 1 iyun 2020-ci il tarixindən etibarən qüvvədədir. Erkən tətbiqinə icazə verilir. Bu standartın qəbul edilməsi maliyyə hesabatlarına hər hansı bir formada təsir etməmişdir.

Əksi qeyd olunmadığı halda, yeni standartların Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməsi gözlənilmir.

4. DƏRC OLUNMUŞ, LAKİN, HAZIRDA QƏBUL OLUNMAMIŞ STANDARTLAR VƏ ŞƏRHLƏR

Bu maliyyə hesabatlarının təsdiq edildiyi tarixdə, Cəmiyyət tərəfindən qüvvəyə minmiş tarixlərdən əvvəl qəbul edilmiş Standartlar və Şərhlərdən başqa, aşağıdakı şərhlər dərc olunmuş, lakin, hazırda qəbul olunmamışır.

17 saylı MHBS “Sığorta müqavilələri” 2017-ci ilin may ayında dərc olunmuşdur və 4 saylı MHBS “Sığorta müqavilələri”ni əvəz edir. Yeni standart sığorta müqavilələrinin tanınması, ölçülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir. Müəssisə, buraxdığı təkrarsığorta müqavilələri də daxil olmaqla sığorta müqavilələrinə; əlində olan təkrarsığorta müqavilələrinə; imtiyazlı iştirak xüsusiyyətləri ilə buraxdığı investisiya müqavilələrinə; müəssisənin bağladığı sığorta müqavilərinə 17 saylı MHBS “Sığorta müqavilələri”ni tətbiq etməlidir.

17 saylı MHBS, 1 yanvar 2023-cü il tarixində və ya ondan sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvədədir. 15 saylı MHBS “Müştərilərlə Müqavilələrdən Əldə Edilən Gəlirlər” və 9 saylı MHBS “Maliyyə Alətləri” standartları ilə birlikdə tətbiq olunduqda erkən tətbiqinə icazə verilir.

Öhdəliklərin təsnifatına aydınlıq gətirilməsi ilə bağlı 1 saylı BMUS üzrə Düzəlişlər – 2020-ci il yanvar ayında BMUSŞ “Cari və Uzunmüddətli olmaqla, Öhdəliklərin Təsnifatı (1 saylı BMUS üzrə Düzəlişlər)”nı dərc etmişdir. Düzəlişlər, öhdəliklərin 1 saylı BMUS-a əsasən, hesabat tarixinə müqavilə razılaşmaları üzrə təsnifatına daha ümumi yanaşma təklif edir. Öhdəliklərin cari və uzunmüddətli olmaqla təsnifatı üzrə düzəlişlər (1 saylı BMUS üzrə Düzəlişlər) aktiv, öhdəlik üzrə gəlirlərin və ya xərclərin tanınma müddətinə və ya məbləğinə, eləcə də bu anlayışlar üzrə müəssisənin təqdim etdiyi açıqlamalara deyil, yalnız öhdəliklərin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı təqdimatına təsir edir.

Düzəlişlər 1 yanvar 2023-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvədədir və retrospektiv şəkildə tətbiq olunmalıdır. Düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

Maliyyə Uçotunun Konseptual Əsaslarına İstinad – 3 saylı MHBS-ə edilmiş Düzəliş - 2020-ci ilin may ayında BMUSŞ tərəfindən 3 saylı MHBS “Müəssisələrin birləşməsi” standartına düzəliş dərc edilmişdir. Düzəliş 2018-ci ilin mart ayında dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlılığının Konseptual Əsaslarına istinad ilə birlikdə, bu düzəlişin tələblərini əhəmiyyətli dərəcədə dəyişmədən, 1989-cu ildə dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdimatın Əsaslarına edilən istinadın əvəz olunmasını nəzərdə tutur. Şura eyni zamanda, 37 saylı BMUS və ya 21 saylı BMHŞK “Təminatlar” çərçivəsində, ayrı olaraq yaranırsa, borclar və şərti öhdəliklər üçün yaranan potensial ‘2 gün’ mənfəət və ya zərərlərindən yayınmaq üçün 3 saylı MHBS-in tanınma prinsipinə istisna da əlavə etmişdir. Eyni zamanda, Şura Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdim Olunması Əsaslarına istinadın əvəz edilməsindən təsirlənməyəcək şərti aktivlər üçün 3 saylı MHBS-in mövcud təlimatına dair izahlar verməyi qərarlaşdırdı. Dəyişikliklər 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və perspektivli şəkildə tətbiq olunur.

Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar: Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl Daxilolmalar- 16 saylı BMUS-a edilən düzəlişlər. 2020-ci ilin may ayında, BMUSŞ müəssisələrin əmlak, tikili və avadanlıqların dəyərindən, rəhbərliyin nəzərdə tutduğu qaydada fəaliyyət göstərə bilməsi üçün həmin aktivləri lazımi yerə və şəraitə çatdırarkən istehsal olunan aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri çıxmağı qadağan edən “Əmlak, Tikili və Avadanlıqlar – Nəzərdə tutulan İstifadədən əvvəl Daxilolmalar” düzəlişini dərc etmişdir. Bunun əvəzinə, müəssisə bu cür aktivlərin satışından əldə olunan gəlirləri və bu aktivlərin istehsal xərclərini mənfəət və zərər hesabında tanıyır. Dəyişiklik 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və müəssisənin düzəlişi ilk dəfə tətbiq etdiyi zaman təqdim olunan ən erkən dövrün başlanğıcında və ya ondan sonra istifadəyə verilə bilən əmlak, tikili və avadanlıqlara retrospektiv şəkildə tətbiq edilməlidir.

Ağır Şərtli Müqavilələr – Müqavilənin Yerinə Yetirilməsinə dair Xərclər – 37 saylı BMUS-a edilən düzəlişlər. 2020-ci ilin may ayında, BMUSŞ, 37 saylı BMUS-a müqavilənin ağır şərtli və ya zərər yaradan olduğunu qiymətləndirərkən müəssisənin hansı xərcləri nəzərə alması barədə düzəlişlər etmişdir. Düzəlişlər “birbaşa əlaqəli xərc yanaşması”nı tətbiq edir. Mal və ya xidmətləri təmin etmək üçün birbaşa müqaviləyə aid olan xərclərə həm artan xərclər, həm də müqavilə fəaliyyətləri ilə birbaşa əlaqəli xərclərin bölüşdürülməsi daxildir. Ümumi və inzibati xərclər birbaşa müqavilə ilə əlaqəli deyil və müqavilə üzrə qarşı tərəf üçün açıq şəkildə ödənilməli olmadıqca istisna olunur. Düzəlişlər 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir.

1 saylı MHBS "**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlılığı Standarlarının İlk dəfə Tətbiqi" – ilkin tətbiq edən törəmə olaraq.** BMUSŞ 2018-2020-ci il üzrə illik təkmilləşdirmələr çərçivəsində 1 saylı MHBS-də "Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarının ilk dəfə qəbul edilməsi"ndə dəyişiklik etmişdir. Dəyişiklik ana müəssisənin MHBS-ə keçid tarixinə əsasən, ana müəssisə tərəfindən bildirilən məbləğlərdən istifadə etməklə, məcmu çevirmələr üzrə fərqlərini ölçmək üçün 1 saylı MHBS-in D16 (a) bəndini tətbiq etməyi seçən bir törəmə müəssisəyə icazə verir. Bu düzəliş 1 saylı MHBS-in D16 (a) bəndini tətbiq etməyi seçən bir asılı və ya birgə müəssisəyə də tətbiq edilir. Dəyişiklik 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir.

9 saylı MHBS Maliyyə Alətləri - Maliyyə öhdəliklərinin silinməsi üzrə "10 faiz" dəyərində test üzrə iştirak haqqı. MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, BMUSŞ 9 saylı MHBS-ə düzəliş etmişdir. Düzəliş bir müəssisənin yeni və ya dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyinin şərtlərinin ilkin maliyyə öhdəliyinin şərtlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olub olmadığını qiymətləndirərkən əlavə etdiyi haqları aydınlaşdırır. Bu rüsumlara yalnız borcalan və ya borcverən tərəfindən başqasının adından ödədiyi və ya aldığı haqlar daxil olmaqla borcalanla borc verən arasında ödənilən və ya alınan ödənişlər daxildir. Müəssisə düzəlişi müəssisənin ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya ondan sonra dəyişdirilmiş və ya mübadilə edilmiş maliyyə öhdəliklərinə tətbiq edir. Düzəliş 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Cəmiyyət müəssisənin bu düzəlişin ilk tətbiq olunduğu illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya ondan sonra dəyişdirilən və ya mübadilə edilən maliyyə öhdəliklərinə düzəlişləri tətbiq edəcəkdir.

"41 saylı BMUS Kənd Təsərrüfatı" – Ədalətli dəyər ölçmələrində vergi. MHBS standartları prosesinə 2018-2020-ci illərdə illik təkmilləşdirmələrin bir hissəsi olaraq, BMUSŞ 41 saylı BMUS Kənd Təsərrüfatı Standartına dəyişiklik etmişdir. Dəyişiklik 41 saylı BMUS-un 22-ci bəndində müəssisələrin, 41 saylı BMUS çərçivəsində aktivlərin ədalətli dəyərini ölçərkən vergitutma üçün pul axınlarını istisna etməsi tələbini aradan qaldırır. Müəssisə düzəlişləri 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan ilk illik hesabat dövrünün başlanğıcında və ya bu tarixdən sonra ədalətli dəyər ölçmələrinə perspektivli şəkildə tətbiq edir. Düzəlişin erkən tətbiqinə icazə verilir.

10 saylı MHBS "Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatları" və 28 saylı BMUS (düzəlişlər): "İnvestor və onun Asılı və ya Birgə Müəssisəsi arasında Aktivlərin Satışı və ya Ötürülməsi"–10 saylı MHBS və 28 saylı BMUS-a edilən düzəlişlər investor, onun asılı müəssisəsi və birgə müəssisə arasında aktivlərin satışı və ya ötürülməsi üzrə vəziyyəti ehtiva edir. Düzəlişlər xüsusi olaraq kapital metodu ilə konsolidasiya edilən əlaqəli və birgə müəssisələrlə biznes əməliyyatları aparmayan törəmə müəssisə üzərində nəzarətin itirilməsi ilə bağlı olan gəlir və zərərlərin, ana müəssisənin mənfəət və zərər hesabatında əlaqəsi olmayan investorun həmin əlaqəli və ya birgə müəssisədə olan payına düşən hissəyə müdaxilə etməmək şərtilə tanınmasını tələb edir.

Eynilə, istənilən keçmiş törəmə müəssisədə (kapital metodu ilə konsolidasiya edilən assosiasiya və birgə müəssisəyə çevrildikdə) saxlanılan investisiyanın ədalətli dəyərlə yenidən ölçülməsindən irəli gələn gəlir və ya zərər yalnız əlaqəsi olmayan investorların yeni assosiasiya və ya birgə müəssisədəki payları müqabilində tanınır. Düzəlişlərin qüvvəyə minmə tarixi hələ ki, MUBSŞ tərəfindən müəyyən edilməmişdir; lakin, düzəlişlərin erkən tətbiqinə icazə verilir.

Başqa bir açıqlama verilmədiyi təqdirdə, yeni standartların Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərəcəyi gözlənilmir.

5. UÇOT SİYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI ƏHƏMİYYƏTLİ EHTİMALLAR VƏ MÜLAHİZƏLƏR

Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması hesabat tarixinə təqdim edilən aktiv və öhdəliklərin məbləğlərinə təsir göstərə biləcək və başa çatmış müddət ərzində gəlir və xərclərin təqdim edilmiş məbləğləri üzrə rəhbərlikdən təxminlərin və mülahizələrin edilməsini tələb edir. Rəhbərlik mütəmadi olaraq öz təxminlərini və mülahizələrini təhlil edir. Rəhbərlik təxminlərini və mülahizələrini tarixi təcrübəyə və müəyyən şərtlər çərçivəsində məntiqli hesab edilən digər faktlara əsaslandırır. Müxtəlif şəraitlərdə və vəziyyətlərdə faktiki nəticələr bu təxminlərdən fərqlənə bilər. Aşağıda göstərilən təxminlər və mülahizələr Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinin təsvir edilməsi üçün zəruri hesab edilir.

Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan ehtimallara aşağıdakılar daxildir:

Təxirə salınmış gəlir vergisi aktivlərinin tanınması. Təxirə salınmış gəlir vergisi aktivlərinin qalıq dəyəri 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə müvafiq olaraq 45,705 AZN və 91,920 AZN təşkil etmişdir. Rəhbərlik təxirə salınmış gəlir vergisi aktivinin qalıq dəyərinin gələcəkdə tam olaraq həyata keçiriləcəyinə əmindir.

EOKZ ehtiyatının ölçülməsi. Amortizasiya olunmuş dəyərlə və Digər Məcmu Gəlir vasitəsilə Ədalətli Dəyərdə (DMGVƏD) ölçülən maliyyə aktivləri üzrə Ehtimal Olunan Kredit Zərərləri ilə bağlı ehtiyatın ölçülməsi kompleks modellərin tətbiqi və gələcək iqtisadi şərtlər və kredit yanaşmaları (məsələn, müştərilərin defolt ehtimalı və nəticədə yaranan zərərlər) ilə əlaqədar əhəmiyyətli fərziyyələrin istifadəsini tələb edən bir sahədir. EOKZ-nin ölçülməsi üçün uçot tələblərinin tətbiqinə dair bir sıra əhəmiyyətli təxminlərin edilməsi də tələb olunur, məsələn:

- Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artımı ilə bağlı meyarların müəyyənləşdirilməsi;
- EOKZ-un ölçülməsi üçün müvafiq model və fərziyyələrin seçilməsi;
- Hər bir məhsul/bazar və müvafiq EOKZ üçün perspektivli ssenarilərin sayını və nisbi çəkisini müəyyənləşdirmək; və
- EOKZ-un ölçülməsi məqsədilə bənzər maliyyə aktivləri qruplarının yaradılması.

6. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ

	31 dekabr 2020-ci il	**31 dekabr 2019-cu il**
Bank hesablarındakı nağd pul vəsaitləri	30,889	129,291
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	**30,889**	**129,291**

EOKZ ölçülməsi məqsədi ilə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə qalıqlar 1-ci Mərhələyə daxil edilir. Bu qalıqlar üçün EOKZ əhəmiyyətsiz bir məbləğdir.

7. BANKLARDA YERLƏŞDİRİLMİŞ DEPOZİTLƏR

	31 dekabr 2020-ci il	**31 dekabr 2019-cu il**
Banklarda yerləşdirilmiş depozitlər	4,250,000	-
Banklarda yerləşdirilmiş depozitləri üzrə yığılmış faiz gəlirləri	1,050	-
Cəmi banklarda yerləşdirilmiş depozitlər	**4,251,050**	**-**

2020-ci il ərzində Banklarda yerləşdirilmiş depozitlər ABŞ dolları ilə qoyulmuşdur. Depozit hər il üzrə, 2020-ci il üzrə, ABŞ dolları üçün 0,1% faiz dərəcəsi ilə yerli bankda qoyulmuşdur.

Ehtimal olunan kredit zərərinin ölçülməsi mqəsədilə, banklarda yerləşdirilmiş depozitlər 1-ci Mərhələyə daxil edilmişdir. Bu qalıqlar üçün EOKZ əhəmiyyətsiz bir məbləğdir.

8. MALİYYƏ İCARƏLƏRİ ÜZRƏ XALİS İNVESTİSİYA

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
Korporativ icarələr:		
- Avto icarələr	1,594,457	3,416,274
- Daşınmaz əmlak	694,966	109,751
Fərdi şəxslərə verilmiş icarələr və kreditlər:		
- Avto icarələr	5,415,821	11,738,241
- Daşınmaz əmlak	3,625,318	804,992
- Lombard icarələri	694,409	2,001,272
Cəmi müştərilərə verilmiş icarələr və kreditlər	**12,024,971**	**18,070,530**
Çıxılsın: Ehtimal olunan kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(104,949)	(262,228)
Cəmi maliyyə icarələri üzrə xalis investisiyanın qalıq dəyəri	**11,920,022**	**17,808,302**

31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə müvafiq olaraq, maliyyə icarələri üzrə xalis investisiyaya daxil olan vəsaitlər, 281,443 AZN və 243,143 min AZN məbləğlərində hesablanmış faizlər üzrə alınacaq vəsaitlərdir.

	Korporativ icarələr	Fərdi şəxslərə verilmiş icarələr və kreditlər	Cəmi
1 yanvar 2020-ci il tarixinə qalıq	(194,674)	(67,554)	(262,228)
Ehtimal olunan kredit zərərinin artması/(azalması)	177,892	(20,613)	157,279
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	**(16,782)**	**(88,167)**	**(104,949)**

	Korporativ icarələr	Fərdi şəxslərə verilmiş icarələr və kreditlər	Cəmi
1 yanvar 2020-ci il tarixinə qalıq	-	-	-
Ehtimal olunan kredit zərərinin azalması	(194,674)	(67,554)	(262,228)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	**(194,674)**	**(67,554)**	**(262,228)**

İcarə və kreditlərin kredit keyfiyyəti

	2020-ci il			
	1-ci Mərhələ	**2-ci Mərhələ**	**3-cü Mərhələ**	**Cəmi**
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	10,227,908	-	-	10,227,908
Vaxtı keçmiş, lakin, dəyərsizləşməmiş	-	1,692,114	-	1,692,114
Fərdi olaraq dəyərsizləşmiş	-	-	104,949	104,949
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	-	-	(104,949)	(104,949)
Cəmi:	**10,227,908**	**1,692,114**	**-**	**11,920,022**

	2019-cu il			
	1-ci Mərhələ	**2-ci Mərhələ**	**3-cü Mərhələ**	**Cəmi**
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	16,117,157	-	-	16,117,157
Vaxtı keçmiş, lakin, dəyərsizləşməmiş	-	1,903,307	-	1,903,307
Fərdi olaraq dəyərsizləşmiş	-	-	50,066	50,066
Çıxılsın: ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat	(3,915)	(208,247)	(50,066)	(262,228)
Cəmi:	**16,113,242**	**1,695,060**	**-**	**17,808,302**

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2020-ci il tarixinə olan icarə və kreditlərin kredit keyfiyyəti haqqında məlumat verilir:

	Ümumi icarələr	**Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat**	**İcarələr üzrə xalis investisiya**	**Ümumi icarə və kreditlər üzrə EOKZ-nin nisbəti (% ilə)**
Korporativ icarələr				
- Vaxtı keçməmiş	1,488,405	-	1,488,405	0.00
- 30 gündən az vaxtı keçmiş	67,759	-	67,759	0.00
- 31 gündən 60 günədək vaxtı keçmiş	440,576	-	440,576	0.00
- 61 gündən 90 günədək	292,684	-	292,684	0.00
Cəmi korporativ icarələr	**2,289,424**	**-**	**2,289,423**	**0.00**
Fərdi şəxslərə verilmiş icarələr və kreditlər				
- Vaxtı keçməmiş	5,226,564	-	5,226,564	0.00
- 30 gündən az vaxtı keçmiş	3,442,867	-	3,442,867	0.00
- 31 gündən 60 günədək vaxtı keçmiş	691,767	-	691,767	0.00
- 61 gündən 90 günədək vaxtı keçmiş	269,401	-	269,401	0.00
- 91-180 günədək vaxtı keçmiş	79,813	(79,813)	-	100.00
- il ərzində 181 günədək vaxtı keçmiş	25,136	(25,136)	-	100.00
Fərdi şəxslərə verilmiş icarələr və kreditlər	**9,735,548**	**(104,949)**	**9,630,599**	**1.08**
Maliyyə icarələri üzrə cəmi xalis investisiya	**12,024,972**	**(104,949)**	**11,920,022**	**0.87**

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2019-cu il tarixinə olan icarə və kreditlərin kredit keyfiyyəti haqqında məlumat verilir:

	Ümumi icarələr	**Ehtimal olunan kredit zərəri üzrə ehtiyat**	**İcarələr üzrə xalis investisiya**	**Ümumi icarə və kreditlər üzrə EOKZ-nin nisbəti (% ilə)**
Korporativ icarələr				
- Vaxtı keçməmiş	2,572,723	(3,643)	2,569,080	0.14
- 30 gündən az vaxtı keçmiş	536,209	(3,643)	436,488	18.60
- 31 gündən 60 günədək vaxtı keçmiş	417,093	(91,310)	325,783	21.89
Cəmi korporativ icarələr	**3,526,025**	**(194,674)**	**3,331,351**	**5.52**
Fərdi şəxslərə verilmiş icarələr və kreditlər				
- Vaxtı keçməmiş	13,544,434	(272)	13,544,162	0.00
- 30 gündən az vaxtı keçmiş	613,244	(329)	612,915	0.05
- 31 gündən 60 günədək vaxtı keçmiş	105,548	-	105,548	-
- 61 gündən 90 günədək vaxtı keçmiş	231,213	(16,887)	214,326	7.30
- 91-180 günədək vaxtı keçmiş	50,066	(50,066)	-	100.00
Fərdi şəxslərə verilmiş icarələr və kreditlər	**14,544,505**	**(67,554)**	**14,476,951**	**0.46**
Maliyyə icarələri üzrə cəmi xalis investisiya	**18,070,530**	**(262,228)**	**17,808,302**	**1.45**

9. ƏMLAK, TİKİLİ VƏ AVADANLIQLAR

	Mebel və qurğular	Kompüterlər və digər rabitə avandalıqları	Nəqliyyat vasitələri	Cəmi
İlkin dəyərdə				
1 yanvar 2019-cu il	**1,685**	**11,669**	**-**	**13,354**
Əlavələr	726	-	57,800	58,526
31 dekabr 2019-cu il	**2,411**	**11,669**	**57,800**	**71,880**
Əlavələr	629	-	-	629
31 dekabr 2020-ci il	**3,040**	**11,669**	**57,800**	**72,509**
Yığılmış amortizasiya				
1 yanvar 2019-cu il	**(134)**	**(1,329)**	**-**	**(1,463)**
İl üzrə xərclər	(443)	(2,068)	(3,773)	(6,284)
31 dekabr 2019-cu il	**(577)**	**(3,397)**	**(3,773)**	**(7,747)**
İl üzrə xərclər	(991)	(2,727)	(8,128)	(11,846)
31 dekabr 2020-ci il	**(1,568)**	**(6,124)**	**(11,901)**	**(19,593)**
Xalis qalıq dəyəri				
31 dekabr 2020-ci il	**1,472**	**5,545**	**45,899**	**52,916**
31 dekabr 2019-cu il	**1,834**	**8,272**	**54,027**	**64,133**

31 dekabr 2020 və 2019-cu il illər üzrə əmlak, tikili və avadanlıqlar üzrə təminat qoyulmamışdır.

10. MƏNFƏƏT VERGİSİ

(a) Mənfəət vergisi gəliri üzrə komponentlər

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə
Cari mənfəət vergisi xərci	(307,540)	(222,071)
Təxirə salınmış mənfəət vergisi (xərci)/mənfəəti	(46,215)	77,190
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	**(353,755)**	**(144,881)**

(b) Vergi xərcləri ilə müvafiq vergi dərəcəsinə vurulmuş mənfəət və ya zərərin üzləşdirilməsi

Cəmiyyətin gəlirlərinin əsas hissəsinə 20% mənfəət vergisi tətbiq edilir. Nəzərdə tutulan və faktiki tətbiq edilən vergi hesablamalarının üzləşdirilməsi aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət	**1,739,970**	**724,406**
Qüvvədə olan vergi dərəcəsi ilə nəzəri vergi (20%)	(347,994)	(144,881)
Daimi fərqlərin vergi təsiri	(5,761)	-
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	**(353,755)**	**(144,881)**

(c) Müvəqqəti fərqə görə təhlil edilmiş təxirə salınmış vergilər

MHBS ilə Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər maliyyə hesabatlılığı məqsədləri üçün aktiv və öhdəliklərin qalıq dəyəri ilə vergi bazaları arasında müvəqqəti fərqləri yaradır.

Bu müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi təsiri aşağıda verilmiş və 20% dərəcəsi ilə qeydə alınmışdır.

	1 yanvar 2020-ci il	Mənfəət və ya zərərə daxil edilmiş	31 dekabr 2020-ci il
Vergi bazasını azaldan/(artıran) müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri			
Maliyyə icarələri üzrə xalis investisiya	90,753	(40,015)	50,738
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	(333)	-	(333)
Borc alınmış vəsaitlər	-	(8,122)	(8,122)
Digər cari öhdəliklər	1,500	1,922	3,422
Xalis təxirə salınmış vergi aktivi	**91,920**	**(46,215)**	**45,705**

	1 yanvar 2019-cu il	Mənfəət və ya zərərə daxil edilmiş	31 dekabr 2019-cu il
Vergi bazasını azaldan/(artıran) müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri			
Maliyyə icarələri üzrə xalis investisiya	15,143	75,610	90,753
Əmlak, tikili və avadanlıqlar	(413)	80	(333)
Digər cari öhdəliklər	-	1,500	1,500
Xalis təxirə salınmış vergi aktivi	**14,730**	**77,190**	**91,920**

11. NİZAMNAMƏ KAPİTALI

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Cəmiyyətin buraxılmış nizamnamə kapitalının qeydə alınmış məbləğinin nominal dəyəri 520,200 AZN təşkil etmişdir (31 dekabr 2019: 510,000 AZN).

Adi səhmlərin ümumi icazə verilən sayı 1,734 səhmdir (2019: nominal dəyəri 300 AZN olan 1,700 səhm), nominal dəyəri 300 AZN olan hissələrdir. 31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə dəyəri 300 AZN olan 34 yeni səhm buraxılmış və ödənilmişdir.

31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə 2,010,000 AZN dividend elan edilmiş və ödənilmişdir (31 dekabr 2019: 198,600 AZN).

Bütün dividendlər Azərbaycan manatı ilə elan olunur və ödənilir. Azərbaycan qanunvericiliyinə uyğun olaraq, Cəmiyyət, Milli Mühasibat Uçotu Qaydalarına uyğun olaraq hazırlanmış maliyyə hesabatları əsasında mənfəəti divident kimi bölür.

12. BORC ALINMIŞ VƏSAİTLƏR

31 dekabr 2020-ci il tarixinə Cəmiyyətin tərəfindən alınmış vəsaitlər aşağıdakı maliyyə qurumları tərəfindən təmin edilmişdir.

Kreditor	Effektiv faiz dərəcəsi	Valyuta	Son ödəmə tarixi	31 dekabr 2020-ci il
"Bank BTB" ASC	10%	AZN	30.03.2021	430,470
"Pasha Bank" ASC	8,5%	AZN	01.10.2021	4,252,762
"Pasha Bank" ASC	15%	AZN	22.07.2022	2,851,700
"Pasha Bank" ASC	15%	AZN	25.07.2022	1,390,346
"Hermes Financial Consulting Service" Incorporated Company	5%	ABŞ dolları	28.12.2021	28,382
Xanım Sadiq Səbinə	4.5%	ABŞ dolları	28.12.2021	2,346,880
Cənab Cəfərov Rəvan	4.5%	ABŞ dolları	01.20.2021	1,905,142
Cənab Cəfərov Rəvan	10%	AZN	03.11.2021	515,429
Xanım Sadiq Səbinə	10%	AZN	28.12.2021	515,429
Cənab Cəfərov Rəvan	10%	AZN	28.12.2021	81,057
Cəmi borc alınmış vəsaitlər				**14,317,598**

31 dekabr 2019-cu il tarixinə Cəmiyyət tərəfindən alınmış vəsaitlər aşağıdakı maliyyə qurumları tərəfindən təmin edilmişdir.

Kreditor	**Effektiv faiz dərəcəsi**	**Valyuta**	**Son ödəmə tarixi**	**31 dekabr 2019-cu il**
“Ziraat Bank Azerbaijan” ASC	10%	AZN	28.09.2020	1,981,301
“Bank BTB” ASC	10%	AZN	30.12.2019	1,062,146
“Bank BTB” ASC	23%	AZN	29.05.2020	396
“Paşa Bank” ASC	7.5%	AZN	18.12.2020	2,215,525
“Paşa Bank” ASC	10%	AZN	03.07.2020	600,118
“Paşa Bank” ASC	8%	AZN	28.09.2020	4,003,750
“Paşa Bank” ASC	8%	AZN	22.10.2020	1,014,889
“Paşa Bank” ASC	7.5%	AZN	13.12.2020	2,559,563
“Paşa Bank” ASC	7.5%	AZN	23.12.2020	1,702,125
Cənab Cəfərov Rəvan	6.67%	ABŞ dolları	28.02.2020	498,277
Cənab Cəfərov Rəvan	6.67%	ABŞ dolları	06.12.2020	512,362
Cənab Cəfərov Rəvan	6.67%	ABŞ dolları	26.12.2020	34,032
Cənab Hüseynzadə Hüseyn	6.67%	ABŞ dolları	06.12.2020	512,362
Cəmi borc alınmış vəsaitlər				**16,696,846**

31 dekabr 2020-ci il tarixinə borc alınmış vəsaitlərə daxil olan faiz xərcləri 46,739 AZN təşkil etmişdir (2019: 95,659 AZN).

Borc alınmış vəsaitlərin ilin əvvəlinə və ilin sonuna məbləğlərinin maliyyə fəaliyyətlərindəki nağd və nağdsız dəyişikliklərlə uyğunlaşdırılması aşağıda göstərilmişdir:

	Məbləğ
1 yanvar 2019-cu il	**6,511,558**
Nağd pul axınları	
Daxilolmalar	12,394,000
Yenidən ödənişlər	(2,244,778)
Ödənilmiş faizlər	(870,063)
Qeyri-nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərci	906,129
31 dekabr 2019-cu il	**16,696,846**
Nağd pul axınları	
Daxilolmalar	26,826,298
Yenidən ödənişlər	(29,156,627)
Ödənilmiş faizlər	(1,576,803)
Qeyri-nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərci	1,527,884
31 dekabr 2020-ci il	**14,317,598**

13. BURAXILMIŞ BORC QİYMƏTLİ KAĞIZLARI

	31 dekabr 2020-ci il	**31 dekabr 2019-cu il**
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	1,400,000	-
Hesablanmış ödəniləcək faiz	583	-
Cəmi borc qiymətli kağızları	**1,400,583**	**-**

Cəmiyyət 20 avqust 2020-ci il tarixində, “BTB Kapital İnvestisiya Şirkəti” ASC ilə ümumi məbləği 1,400,000 AZN olan istiqraz müqaviləsi imzalamışdır, müqavilənin ödəmə tarixi 20 avqust 2023-cü il, illik faiz dərəcəsi 15% təşkil edir.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə buraxılmış borc qiymətli kağızlarına daxil olan faiz xərcləri 583 AZN (2019: sıfır AZN) təşkil etmişdir.

Borc alınmış vəsaitlərin ilin əvvəlinə və ilin sonuna məbləğlərinin maliyyə fəaliyyətlərindəki nağd və nağdsız dəyişikliklərlə uyğunlaşdırılması aşağıda göstərilmişdir:

	Məbləğ
1 yanvar 2019-cu il	**-**
1 yanvar 2020-ci il	**-**
Pul axınları	
Daxilolmalar	1,400,000
Yenidən ödənişlər	-
Ödənilmiş faizlər	(76,417)
Qeyri-nağdsız dəyişikliklər	
Faiz xərci	77,000
31 dekabr 2020-ci il	**1,400,583**

14. DİGƏR ÖHDƏLİKLƏR

	31 dekabr 2020-ci il	**31 dekabr 2019-cu il**
Hesablanmış xərclər	25,108	180,754
Digər	-	1,655
Digər öhdəliklər	**25,108**	**182,409**

15. HEYƏT İLƏ BAĞLI XƏRCLƏR

	31 dekabr 2020-ci il	**31 dekabr 2019-cu il**
İşçilər ilə bağlı kompensasiya	(180,019)	(94,659)
Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər	(29,490)	(27,062)
Cəmi heyət ilə bağlı xərclər	**(209,509)**	**(121,721)**

16. ÜMUMİ VƏ İNZİBATİ XƏRCLƏR

	31 dekabr 2020-ci il tarixində başa çatmış il üzrə	**31 dekabr 2019-cu il tarixində başa çatmış il üzrə**
Peşəkar xidmətlər	(24,110)	(21,240)
Korporativ Sosial Məsuliyyət xərcləri (10,000 AZN məbləğində COVID-19 ilə əlaqəli xərclər daxil olmaqla)	(15,000)	-
Nəqliyyat xərcləri	(14,121)	(6,470)
İcarə xərcləri (12 aydan az)	(13,381)	(12,421)
Amortizasiya xərcləri	(11,846)	(6,284)
Proqram təminatı xərcləri	(6,000)	(6,000)
Rabitə və informasiya xidmətləri	(4,883)	(4,742)
Nəqliyyat vasitələrinin dəyəri	(4,865)	(31,554)
Ofis ləvazimatları	(3,685)	(2,934)
Təmir və istismar	(1,947)	(410)
Sığorta xərcləri	(484)	(600)
Digər	(21,641)	(6,284)
Ümumi və inzibati xərclər	**(121,963)**	**(98,939)**

17. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Risklərin idarə edilməsi Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir və Cəmiyyətin əməliyyatlarının əsas elementini təşkil edir. Cəmiyyətin əməliyyatlarına xas olan əsas risklər aşağıdakılarla bağlıdır:

- Kredit riski;
- Likvidlik riski;
- Bazar riski.

Cəmiyyət effektiv və səmərəli riskin idarə edilməsi prosesinin tətbiqinin önəmli olduğunu qəbul edir. Belə prosesin tətbiqinə imkan yaratmaq üçün Cəmiyyət riskin idarə edilməsi qaydalarını yaratmışdır ki, bunun da əsas məqsədi Cəmiyyəti risklərdən qorumaq və Cəmiyyətin qarşıda qoyulmuş fəaliyyət məqsədlərinə nail olması üçün imkan yaratmaqdır. Risk idarəçiliyi çərçivəsində Cəmiyyət aşağıdakı riskləri idarə edir:

Kredit riski

Bir tərəfin maliyyə aləti üzrə öhdəliklərini yerinə yetirə bilmədiyi zaman və maliyyə zərərləri ilə nəticələnə bilən hallarda Cəmiyyət kredit riskinə məruz qalır.

Kredit riskinə məruz qalma, digər tərəflərə borc vermə və maliyyə aktivlərinin artırılmasına səbəb olan digər əməliyyatlarda iştirak etmənin nəticəsində yaranır.

Kredit risklərinin idarə edilməsi. Kredit riski Cəmiyyətin biznes fəaliyyəti üçün ən əhəmiyyətli sayılan riskidir; rəhbərlik bu səbəbdən kredit riskinə məruz qalmanı diqqətlə idarə edir.

Risklərin idarə edilməsi məqsədləri üçün kredit riskinin qiymətləndirilməsi mürəkkəb prosesdir və bir sıra modellərin tətbiqini tələb edir, çünki, risk bazar şərtlərindən, ehtimal olunan pul vəsaitlərinin axınından və vaxtdan asılı olaraq dəyişir. Aktivlər portfelinin kredit riskinin qiymətləndirilməsi, baş verən səhvlərin ehtimalının, əlaqəli zərər nisbətlərinin və kreditlərin çevrilməsi amillərinin daha çox qiymətləndirilməsini nəzərdə tutur.

Cəmiyyətin rəhbərliyi fərdi borcalanlar üçün kredit limitlərinin təsdiq edilməsindən məsuldur. Kredit riskinin miqyasından asılı olaraq fərdi müştərilərlə əməliyyatlar üzrə qərarlar Cəmiyyət Rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilir.

Müvafiq müştərilərlə əlaqələr üzrə menecerlər tərəfindən hazırlanan lizinq ərizələri, kredit limitinin təsdiqlənməsi üçün müvafiq şöbəyə verilir. Kredit riskinə məruz qalma, qismən, girovun alınması, həmçinin korporativ və şəxsi zəmanətlər vasitəsilə idarə olunur. Kredit riskinə məruz qalmanın monitorinqi üçün məsul şəxslər tərəfindən müştərilərin biznes və maliyyə göstəricilərinə əsaslanan strukturlaşdırılmış təhlil əsasında müntəzəm hesabatlar hazırlanır. Aşağı kredit ödəmə qabiliyyətliliyi olan müştərilərlə hər hansı bir mühüm əlaqə Cəmiyyətin İdarə Heyətinəbildirilir və bu İdarə Heyəti tərəfindən nəzərdən keçirilir.

Coğrafi risk konsentrasiyası

Rəhbərlik qanunvericiliyin və tənzimləyici sahənin risklərinə nəzarəti həyata keçirir və onun fəaliyyətinin Cəmiyyətin fəaliyyətinə təsirini qiymətləndirir. Bu yanaşma Cəmiyyətə Azərbaycan Respublikasında investisiya mühitinin dəyişkənliklərindən mümkün zərərləri minimuma endirməyə imkan verir.

Aktiv və öhdəliklər üzrə coğrafi konsentrasiyası aşağıda verilmişdir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	31 dekabr 2020-ci il Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ			
Pul vəsaitləri və onların ekvivaletləri	30,889	-	30,889
Maliyyə icarələri üzrə xalis investisiya	11,920,022	-	11,920,022
Banklarda yerləşdirilmiş depozitlər	4,251,050	-	4,251,050
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	**16,201,961**	**-**	**16,201,961**
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ			
Borc alınmış vəsaitlər	14,289,216	28,382	14,317,598
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	1,400,583	-	1,400,583
Digər öhdəliklər	25,108	-	25,108
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	**15,714,907**	**28,382**	**15,743,289**
XALİS MÖVQE	**487,054**	**(28,382)**	**458,672**

Cəmiyyətin 31 dekabr 2019-cu il tarixinə aktiv və öhdəliklər üzrə coğrafi konsentrasiyası aşağıda verilmişdir:

	Azərbaycan Respublikası	İƏİT ölkələri	31 dekabr 2019-cu il Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ			
Pul vəsaitləri və onların ekvivaletləri	129,291	-	129,291
Maliyyə icarələri üzrə xalis investisiya	17,808,302	-	17,808,302
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	**17,937,593**	**-**	**17,937,593**
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ			
Borc alınmış vəsaitlər	16,696,846	-	16,696,846
Digər öhdəliklər	182,409	-	182,409
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	**16,879,255**	**-**	**16,879,255**
XALİS MÖVQE	**1,058,338**	**-**	**1,058,338**

Likvidlik riski

Likvidlik riski, faktiki olaraq ödəmə tarixi çatdığı zaman, maliyyə alətləri ilə bağlı maliyyə öhdəlikləri yerinə yetirmək üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcudluğunu nəzərdə tutur. Likvidlik riskini idarə etmək üçün, Cəmiyyət mövcud pul vəsaitlərinin gündəlik monitorinqini və gələcək ehtimal olunan pul vəsaitlərinin axınını müştərilərin və digər maliyyə əməliyyatlarının aktivlərinin/öhdəlikləri idarəetmə prosesinin bir hissəsi olan aylıq təhlili həyata keçirir.

Növbəti cədvəldə likvidlik və faiz dərəsəci riski üzrə təhlilin nəticəsi göstərilmişdir. Cədvəllər təfsilatları ilə təqdim edilmişdir:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	31 dekabr 2020-ci il Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ					
Maliyyə icarələri üzrə xalis investisiya	417,352	1,296,146	5,012,524	5,194,000	11,920,022
Banklarda yerləşdirilmiş depozitlər	1,050	4,250,000	-	-	4,251,050
Cəmi faiz gətirən maliyyə aktivləri	**418,402**	**5,546,146**	**5,012,524**	**5,194,000**	**16,171,072**
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	30,889	-	-	-	30,889
Cəmi maliyyə aktivləri	**449,291**	**5,546,146**	**5,012,524**	**5,194,000**	**16,201,961**
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
Borc alınmış vəsaitlər	634,025	399,790	11,602,845	1,680,938	14,317,598
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	583	-	-	1,400,000	1,400,583
Cəmi faiz gətirən maliyyə öhdəlikləri	**634,608**	**399,790**	**11,602,845**	**3,080,938**	**15,718,181**
Digər öhdəliklər	25,108	-	-	-	25,108
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	**659,716**	**399,790**	**11,602,845**	**3,080,938**	**15,743,289**
Likvidlik boşluğu	(210,425)	5,146,356	(6,590,321)	2,113,062	458,672
Məcmu likvidlik boşluğu	**(210,425)**	**4,935,931**	**(1,654,390)**	**458,672**	

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	31 dekabr 2019-cu il Cəmi
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ					
İcarələrdə xalis ivestisiyalar	1,145,944	1,468,554	6,090,776	9,103,028	17,808,302
Cəmi faiz gətirən maliyyə aktivləri	**1,145,944**	**1,468,554**	**6,090,776**	**9,103,028**	**17,808,302**
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		-	-	-	129,291
Cəmi maliyyə aktivləri	**1,275,235**	**1,468,554**	**6,090,776**	**9,103,028**	**17,937,593**
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
Borc alınmış vəsaitlər	2,332,995	3,829,004	10,534,847	-	16,696,846
Cəmi faiz gətirən maliyyə öhdəlikləri	**2,332,995**	**3,829,004**	**10,534,847**	**-**	**16,696,846**
Digər öhdəliklər	182,409	-	-	-	182,409
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	**2,515,404**	**3,829,004**	**10,534,847**	**-**	**16,879,255**
Likvidlik boşluğu	**(1,240,169)**	**(2,360,450)**	**(4,444,071)**	**9,103,028**	**874,550**
Məcmu likvidlik boşluğu	**(1,240,169)**	**(3,600,619)**	**(8,044,690)**	**1,058,338**	

Likvidlik və faiz dərəcəsi risklərinin növbəti təhlili 7 saylı MHBS-ə uyğun olaraq aşağıdakı cədvəllərdə verilmişdir. Bu cədvəllərdə açıqlanan məbləğlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeydə alınmış məbləğlərə ilə uzlaşmır, çünki, aşağıda təqdimatda hesabatda tanınmamış qalan müqavilə ödənişlərini effektiv faiz dərəcəsi metodu ilə maliyyə vəziyyətini (faiz ödənişləri də daxil olmaqla) göstərən maliyyə öhdəlikləri üçün ödəmə təhlili mövcuddur.

31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəmə təhlili belədir:

	1 aya qədər	**1 aydan 3 aya qədər**	**3 aydan 1 ilə qədər**	**1 ildən 5 ilə qədər**	**31 dekabr 2020-ci il Cəmi**
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ					
Borc alınmış vəsaitlər	746,061	620,276	12,468,599	2,050,728	15,885,664
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	18,083	35,000	315,000	1,593,667	1,961,750
Cəmi faiz gətirən maliyyə öhdəlikləri	**764,144**	**655,276**	**12,783,599**	**3,644,395**	**17,847,414**
Digər öhdəliklər	25,108	-	-	-	25,108
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	**789,252**	**655,276**	**12,783,599**	**3,644,395**	**17,872,522**

31 dekabr 2019-cu il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin ödəmə təhlili belədir:

	1 aya qədər	**1 aydan 3 aya qədər**	**3 aydan 1 ilə qədər**	**1 ildən 5 ilə qədər**	**31 dekabr 2019-cu il Cəmi**
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ					
Borc alınmış vəsaitlər	2,437,109	4,004,935	11,292,056	-	17,734,100
Cəmi faiz gətirən maliyyə öhdəlikləri	**2,437,109**	**4,004,935**	**11,292,056**	**-**	**17,734,100**
Digər öhdəliklər	182,409	-	-	-	182,409
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	**2,619,518**	**4,004,935**	**11,292,056**	**-**	**17,916,509**

Bazar riski

Bazar riski, Cəmiyyətin məruz qaldığı faiz dərəcəsi riskini, valyuta riskini və digər qiymət risklərini əhatə edir. Cəmiyyət, riski maliyyə bazarlarında və bütövlükdə iqtisadiyyatda mövcud tərəddüdlər və dəyişikliklərin təhlili və nəzarəti yolu ilə ölçür.

Faiz dərəcəsi riski

Aşağıdakı cədvəldə "risk parametrində əsaslandırılmış mümkün dəyişikliklər" prinsipi əsasında müəyyən edilmiş faiz riskinin həssaslıq təhlili göstərilir. Bu dəyişikliklərin səviyyəsi rəhbərlik tərəfindən müəyyənləşdirilir və idarə heyətinə təqdim olunan risk hesabatlarında əks olunur.

	31 dekabr 2020-ci il tarixinə	
	Faiz dərəcəsi +1%	**Faiz dərəcəsi -1%**
Maliyyə aktivləri:		
İcarələrdə xalis investisiya	119,200	(119,200)
Banklarda yerləşdirilmiş depozitlər	42,511	(42,511)
Maliyyə öhdəlikləri:		
Borc alınmış vəsaitlər	143,176	(143,176)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	14,006	(14,006)
Mənfəət vergisindən əvvəlki zərər üzrə xalis təsir	**318,893**	**(318,893)**

	31 dekabr 2019-cu il tarixinə	
	Faiz dərəcəsi +1%	**Faiz dərəcəsi -1%**
Maliyyə aktivləri:		
İcarələrdə xalis investisiya	178,083	(178,083)
Maliyyə öhdəlikləri:		
Borc alınmış vəsaitlər	166,968	(166,968)
Mənfəət vergisindən əvvəlki zərər üzrə xalis təsir	**345,051**	**(345,051)**

Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyuta mübadiləsi məzənnələrindəki dəyişikliklərin baş verməsi səbəbindən maliyyə alətlərinin dəyərində dəyişikliyin yaranması ilə bağlı riskdir. Cəmiyyət xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar xarici valyuta riskinə məruz qalır.

Cəmiyyətin xarici valyuta dərəcəsi riskinə məruz qalmasına dair məlumat aşağıdakı cədvəldə təqdim olunur:

	AZN	**ABŞ dolları**	**Avro**	**31 dekabr 2020-ci il**
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	30,396	493	-	30,889
Maliyyə icarələri üzrə xalis investisiya	11,920,022	-	-	11,920,022
Banklarda yerləşdirilmiş investisiya	-	4,251,050	-	4,251,050
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	**11,950,418**	**4,251,543**	**-**	**16,201,961**
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Borc alınmış vəsaitlər	10,037,194	4,280,404	-	14,317,598
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	1,400,583	-	-	1,400,583
Digər öhdəliklər	25,108	-	-	25,108
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	**11,462,885**	**4,280,404**	**-**	**15,743,289**
AÇIQ VALYUTA MÖVQEYİ	**487,533**	**(28,861)**	**-**	**458,672**

	AZN	ABŞ dolları	Avro	31 dekabr 2019-cu il
MALİYYƏ AKTİVLƏRİ				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	129,278	13	-	129,291
Maliyyə icarələri üzrə xalis investisiya	17,808,302	-	-	17,808,302
CƏMİ MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	**17,937,580**	**13**	**-**	**17,937,593**
MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ				
Borc alınmış vəsaitlər	15,144,846	1,552,000	-	16,696,846
Digər öhdəliklər	182,409	-	-	182,409
CƏMİ MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ	**15,327,255**	**1,552,000**	**-**	**16,879,255**
AÇIQ VALYUTA MÖVQEYİ	**2,610,325**	**(1,551,987)**	**-**	**1,058,338**

Cəmiyyətdən yuxarıdakı cədvələ əsasən tənzimləyici valyuta mövqeyinə uyğunluq məqsədləri üçün hesabat vermək tələb olunmur, əksinə prudensial rəqəmlərə əsaslanan valyuta mövqeyi tənzimləyiciyə təqdim olunur.

Azərbaycan manatının qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə zəifləməsi nəticəsində kapital və mənfəət və ya zərər aşağıda göstərilən məbləğlər qədər azala bilərdi. Təhlil vergilər çıxılmaqla təqdim olunur və Cəmiyyət hesabat dövrünün sonunda mümkün olduqlarını ehtimal etdiyi xarici valyuta məzənnələrinin dəyişikliklərinə əsaslanır. Təhlildə bütün digər parametrlərin, xüsusilə də, faiz dərəcələrinin, sabit qalması fərz olunur.

	31 dekabr 2020-ci il	31 dekabr 2019-cu il
ABŞ dollarının AZN-ə nisbətdə 10% möhkəmlənməsi	(2,886)	(155,199)

AZN-in qeyd edilən valyutalara qarşı 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə möhkəmlənməsi, bütün digər parametrlərin sabit qalması şərti ilə, həmin valyutalara eyni həcmli, lakin, əks istiqamətli təsir edəcəkdi.

18. TƏƏHHÜDLƏR VƏ ŞƏRTİ ÖHDƏLİKLƏR

Məhkəmə prosesləri – Cəmiyyət vaxtaşırı olaraq və adi fəaliyyəti müddətində müştərilər və müqavilə tərəflərinin irəli sürdüyü iddialarla üzləşir. Rəhbərlik hesab edir ki, heç bir hesablanmamış mühüm itki yaranmayacaq və bu səbəbdən də hazırkı maliyyə hesabatlarında ehtiyatlar nəzərdə tutulmamışdır.

Vergi məsələləri – Azərbaycan Respublikasının ticarət, o cümlədən vergi qanunvericiliyi bir neçə şəkildə təfsir oluna bilər. Bundan əlavə, biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq vergi orqanlarının öz mülahizələrinə görə sərbəst qərar vermələri riski də mövcuddur. Biznes fəaliyyəti ilə əlaqədar Cəmiyyət rəhbərliyinin mülahizələrinə əsaslanan müəyyən mövqe vergi orqanları tərəfindən birmənalı qarşılanmadıqda, Cəmiyyətə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablana bilər.

Belə qeyri-müəyyənlik halları maliyyə alətlərinin qiymətləndirilməsi, ehtimal olunan dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatların qiymətləndirilməsi və sövdələşmələrin bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı ola bilər. Bundan başqa, belə qeyri-müəyyənlik vergiyə cəlb olunan mənfəətin natamam hesablanması nəticəsində ehtiyat üzrə müvəqqəti fərqin qiymətləndirilməsi, habelə müştərilərə verilmiş kreditlər və debitor borcları ilə bağlı dəyərsizləşmə zərəri üçün ehtiyatların geri qaytarılması ilə də bağlı ola bilər. Cəmiyyətin rəhbərliyi bütün vergi öhdəliklərinin hesablandığını düşünür, buna görə də maliyyə hesabatlarında heç bir ehtiyat nəzərdə tutulmamışdır.

Ümumiyyətlə, vergi orqanlarının yoxladıqları ildən əvvəlki üç təqvim ili üzrə vergi yoxlaması aparmaq səlahiyyəti vardır. Lakin, tamamlanmış vergi yoxlamaları, aşağı səviyyəli vergi orqanlarının əldə etdiyi vergi auditi nəticələrini yoxlamaq məqsədilə yuxarı səviyyəli vergi orqanları tərəfindən həyata keçirilən sonrakı əlavə vergi yoxlamalarının olması ehtimalını istisna etmir. Cinayət işinin araşdırılması zamanı iddia müddəti məhkəmənin qərarına əsasən yeddi ilədək uzadıla bilər.

19. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

24 saylı MUBS “Əlaqəli tərəflərlə bağlı qeydlər” standartının tələblərinə əsasən əlaqəli tərəflər və ya əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aşağıdakılardan ibarətdir:

(a) Cəmiyyətin birbaşa, dolayı yolla və ya hər hansı bir üçüncü tərəf vasitəsilə nəzarət etdiyi, nəzarətində olduğu və ya bərabər nəzarət altında olduğu tərəflər (buraya ana şirkətlər, törəmə müəssisələr, eyni səviyyədə olan törəmə müəssisələr aiddir); Cəmiyyətin fəaliyyətində marağı və bu fəaliyyətə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərmək imkanı olan şəxslər; və Cəmiyyətin fəaliyyətinə ortaq nəzarət həyata keçirən şəxslər;
(b) Assosiasiya edilmiş müəssisələr – Cəmiyyət tərəfindən fəaliyyətinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərilə biləcək, lakin, törəmə və ya birgə müəssisə olmayan tərəflər;
(c) Cəmiyyətin və ya ana şirkətin idarə heyətinin üzvləri;
(d) (a) və ya (c) bəndlərində göstərilən şəxslərin yaxın ailə üzvləri;
(e) (c) və ya (d) bəndlərində göstərilən şəxslər tərəfindən birbaşa və ya dolayı yolla
(f) səsvermə hüquqlarının əhəmiyyətli hissəsini əlində cəmləşdirən nəzarətdə olan tərəflər, müəssisələr və birgə müəssisələr; və ya
(g) İş müddəti bitdikdən sonra Cəmiyyətin keçmiş işçiləri və ya Bankın əlaqəli olduğu şəxs tərəfindən alınacaq mükafatlar.

Mümkün əlaqəli tərəflərlə əlaqələrin hər birini nəzərdən keçirərkən, əlaqələrin hüquqi formasına deyil, mahiyyətinə diqqət yetirilir.

Cəmiyyət, 31 dekabr 2020 və 2019-cu il tarixlərinə əlaqəli tərəflərlə aşağıdakı əməliyyatları həyata keçirmişdir:

		31 dekabr 2020-ci il		**31 dekabr 2019-cu il**	
	Qeydlər	**Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar**	**Maliyyə hesabatlarının hər bəndi üzrə ümumi kateqoriya**	**Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar**	**Maliyyə hesabatlarının hər bəndi üzrə ümumi kateqoriya**
Səhmdarlardan alınmış borc vəsaitləri			**14,317,598**		**16,696,846**
Cəmiyyətin səhmdarları	12	5,392,320		1,557,033	

Cəmiyyətin rəhbərlik xərclərinə aid edilmiş cəmi ödəniş aşağıdakı kimidir:

		31 dekabr 2020-ci il		**31 dekabr 2019-cu il**	
	Qeydlər	**Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar**	**Maliyyə hesabatlarının hər bəndi üzrə ümumi kateqoriya**	**Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar**	**Maliyyə hesabatlarının hər bəndi üzrə ümumi kateqoriya**
Əsas işçi heyəti			**209,509**		**121,721**
Əməkdaşların qısamüddətli müavinətləri	16	50,957		35,191	

Əsas rəhbər heyətə tam müddətli rəhbər vəzifələrində göstərdikləri xidmətlərə görə ödənilmiş kompensasiya, müqaviləli əmək haqqı, Cəmiyyətin maliyyə göstəricilərindən asılı olaraq bonus və digər kompensasiyalardan ibarətdir.

20. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

MHBS-ə əsasən ədalətli dəyər, qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında adi əməliyyat çərçivəsində aktivin satışından alınan və ya öhdəliyin ötürülməsi üçün ödənilən qiymət kimi müəyyən olunur.

Ədalətli dəyərin iyerarxiyası

Cəmiyyət ədalətli dəyərləri ölçərkən ilkin göstəricilərin əhəmiyyətliliyini əks etdirən aşağıdakı ədalətli dəyər iyerarxiyasından istifadə edir:

- **1-ci səviyyə**: fəal bazarda eyni bir alət üçün aktiv bazar qiymətləri (nizamlanmamış);
- **2-ci səviyyə**: birbaşa (yəni qiymətlər kimi), ya da bilavasitə (yəni qiymətlərdən törəyən) müşahidə oluna bilən, 1-ci səviyyəyə daxil edilmiş kotirovka olunan qiymətdən başqa digər ilkin göstəricilər. Bu kateqoriyaya aşağıdakı amillərdən istifadə etməklə qiymətləndirilən alətlər daxildir: analoji alətlər üçün fəal bazarda tətbiq edilən bazar qiymətləri; analoji alətlər üzrə kifayət qədər fəal hesab olunmayan bazarlarda tətbiq edilən qiymətlər; və ya bütün əhəmiyyətli ilkin göstəricilərin birbaşa, yaxud dolayısı ilə bazar məlumatlarından müşahidə oluna bildiyi sair qiymətləndirmə üsulları;
- **3-cü səviyyə**: ilkin göstəricilər müşahidə oluna bilmir. Bu kateqoriyaya aid edilən alətlərin qiymətləndirmə metoduna müşahidə edilə bilən məlumata əsaslanmayan ilkin göstəricilər daxildir və müşahidə edilə bilməyən ilkin göstəricilər həmin alətin qiymətləndirilməsində əhəmiyyətli təsirə malikdir. Bu kateqoriyaya oxşar alətlər üçün kotirovka olunan qiymətlər əsasında qiymətləndirilən alətlər daxildir və bu zaman alətlər arasında fərqi əks etdirmək üçün mühüm müşahidə olunmayan tənzimləmələr və ya mülahizələr tələb olunur.

Aşağıdakı cədvəl ədalətli dəyərdə ölçülən maliyyə alətlərini hər bir ədalətli dəyər ölçülməsinin təsnifləşdirildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyasındakı səviyyə əsasında təhlil edir:

		Ədalətli dəyərin ölçülməsi			
	Qiymətləndirmə tarixi	**Fəal bazarlardakı kotirovka qiymətləri (1-ci Səviyyə)**	**Əhəmiyyətli müşahidə edilən məlumatlar (2-ci Səviyyə)**	**Əhəmiyyətli müşahidə olunmayan məlumatlar (3-cü Səviyyə)**	**Cəmi**
Ədalətli dəyərləri açıqlanan aktivlər					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	31 dekabr 2020-ci il	30,889	-	-	30,889
Maliyyə icarələri üzrə xalis investisiya	31 dekabr 2020-ci il	-	-	11,920,022	11,920,022
Banklarda yerləşdirilmiş depozitlər	31 dekabr 2020-ci il	4,251,050	-	-	4,251,050
Ədalətli dəyərləri açıqlanan öhdəliklər					
Borc vəsaitləri	31 dekabr 2020-ci	-	-	14,317,598	14,317,598
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	31 dekabr 2020-ci	-	-	1,400,583	1,400,583
Digər öhdəliklər	31 dekabr 2020-ci	-	-	25,108	25,108

		Ədalətli dəyərin ölçülməsi			
	Qiymətləndirmə tarixi	**Fəal bazarlardakı kotirovka qiymətləri (1-ci Səviyyə)**	**Əhəmiyyətli müşahidə edilən məlumatlar (2-ci Səviyyə)**	**Əhəmiyyətli müşahidə olunmayan məlumatları (3-cü Səviyyə)**	**Cəmi**
Ədalətli dəyərləri açıqlanan aktivlər					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	31 dekabr 2019-cu il	129,291	-	-	129,291
Maliyyə icarələri üzrə xalis investisiya	31 dekabr 2019-cu il	-	-	16,432,693	16,432,693
Ədalətli dəyərləri açıqlanan öhdəliklər					
Borc vəsaitləri	31 dekabr 2019-cu il	-	-	16,696,846	16,696,846
Digər öhdəliklər	31 dekabr 2019-cu il	-	-	182,409	182,409

Ədalətli dəyərdə qiymətləndirilməyən maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətlli dəyəri

Maliyyə vəziyyəti hesabatında Cəmiyyətin ədalətli dəyərdə qiymətləndirilməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri və qalıq məbləğlərinin növlər ilə müqayisəsi aşağıda qeyd olunmuşdur. Cədvəldə qeyri-maliyyə aktivləri və qeyri-maliyyə öhdəliklərinin ədalətli dəyəri qeyd olunmamışdır.

	Qalıq dəyəri 2020-ci il	**Ədalətli dəyər 2020-ci il**
Maliyyə aktivləri		
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	30,889	30,889
Maliyyə icarələri üzrə xalis investisiya	11,920,022	11,920,022
Banklarda yerləşdirilmiş depozitlər	4,251,050	4,251,050
Maliyyə öhdəlikləri		
Borc vəsaitləri	14,317,598	14,317,598
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	1,400,583	1,400,583
Digər öhdəliklər	25,108	25,108

	Qalıq dəyəri 2019-cu il	**Ədalətli dəyər 2019-cu il**
Maliyyə aktivləri		
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	129,291	129,291
Maliyyə icarələri üzrə xalis investisiya	17,808,302	16,432,693
Maliyyə öhdəlikləri		
Borc vəsaitləri	16,696,846	16,696,846
Digər öhdəliklər	182,409	182,409

Ədalətli dəyəri qalıq dəyərinə yaxın olan aktiv və öhdəliklər

Likvid və ya qısa müddətli (üç aydan az) olan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri üçün balans dəyərlərinin ədalətli dəyərinə yaxın olduğu qəbul edilir. Bu fərziyyə müddəti və dəyişkən dərəcəli maliyyə alətləri olmadan tələb olunan əmanətlərə də tətbiq olunur.

Sabit və dəyişkən dərəcəli maliyyə alətləri

Kotirovkası olan borc alətləri üçün ədalətli dəyərlər təklif olunan bazar qiymətləri əsasında müəyyən edilir. Kotirovkası olmayan borc alətlərinin ədalətli dəyəri oxşar pul şərtləri, kredit riski və qalan ödəmə müddəti ilə mövcud borc dərəcələrini istifadə edərək gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini diskontlaşdırmaqla qiymətləndirilir.

21. HESABAT TARİXİNDƏN SONRA BAŞ VERMİŞ HADİSƏLƏR

Hesabat dövründən sonra “Hermes Finance” QSC yerli şirkətlərdən 9,372,780 manat məbləğində icarə aktivlərindən ibarət müştəri portfellərini satın almışdır.